

TUIRANPUISTO

Maisema- ja luontoselvitys

23.11.2017

Tuiranpuisto

Maisema- ja luontoseelvitys

OULU

Yhdyskunta- ja
ympäristöpalvelut

Luonto-osuuskunta AAPA

SISÄLTÖ

1. JOHDANTO	5
1.1 Selvitysalue	6
2. LUONTOSELVITYS	7
2.1 Kasvillisuus ja luontotyypit	7
2.1.1 Aineisto ja menetelmät	7
2.1.2 Kasvillisuuskuviot	7
2.1.3 Kasvillisuusselvityksen tuloksia	8
2.1.4 Kasvillisuusselvityksen keskeiset huomiot	9
2.2 Linnusto	10
2.2.1 Aineisto ja menetelmät	10
2.2.2 Linnustonselvityksen tuloksia	12
2.2.3 Linnustonselvityksen keskeiset huomiot	13
2.3 Lepakot	14
2.3.1 Lepakoista ja lepakkojen suojelusta	14
2.3.2 Lepakkolajit	14
2.3.3 Maastotyöt ja menetelmät	15
2.3.4 Lepakkohavainnot	16
2.3.5 Tulosten tarkastelu	17
2.3.6 Lepakkonselvityksen keskeiset huomiot	17
3. MAISEMASELVITYS	18
3.1 Alueen historiaa	18
3.1.1 Tuiran historiaa	18
3.1.2 Tuiran sairaalatoiminnan historiaa	20
3.1.3 Tuiranpuiston maiseman historiaa	24
3.2 Kulttuuriympäristö	25
3.3 Alue osana laajempaa viheralueverkostoa	26
3.4 Alueen maiseman nykytilanne	27
3.4.1 Maisemarakenne	27
3.4.2 Maisemakuva	28
3.5 Maisemaselvityksen keskeiset huomiot	35
4. YHTEENVETO JA SUOSITUKSET	36
4.1 Yhteenveto alueen luonto-, kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoista	36
4.2 Yleisiä suosituksia	37
4.3 Maisemalliset maankäyttösuositukset	38
LÄHTEET	40
LIITTEET	
Liite 1 Tuiranpuiston kasvillisuuskuviot	
Liite 2 Tuiranpuiston kasvillisuusluettelo	

1. JOHDANTO

Tuiranpuiston maisema- ja luontoselvitys on laadittu alueen käynnistyvää asemakaavoitusta varten.

Selvityksen tavoitteena on saada käsitys alueen luonnon ja maiseman ominaispiirteistä ja arvoista. Selvityksen pohjalta on koottu suositukset alueen maankäytölle maiseman ja luonnon ominaispiirteet huomioiden.

Luontoselvitys käsittää alueen luontotyyppien, kasvillisuuden, linnuston ja lepakoiden selvityksen. Maisemaselvityksessä on kuvattu puiston historian vaiheet, nykytilanne, maisemarakenne ja maisemakuva. Lisäksi aluetta on tarkasteltu osana laajempaa viheralueverkostoa.

Työ on laadittu kesän ja syksyn 2017 aikana. Työryhmän ovat muodostaneet maisema-arkkitehti Hanna Hannula, (projektipäällikkö ja maisemaselvitys), FT Olli-Pekka Siira (kasvillisuus- ja lepakkoselvitys), FM Petri Haapala (linnustoselvitys) ja maisema-arkkitehti yo Vuokko Yli-Jama (maisemaselvitys).

Oulun kaupungilta työtä ovat ohjanneet kaavoitusarkkitehti Elina Jaara (Kaavoitus), maisema-arkkitehti Mirjam Larinkari (Katu- ja viherpalvelut) ja ympäristötarkastaja Matti Tynjälä (Oulun seudun ympäristöpalvelut).

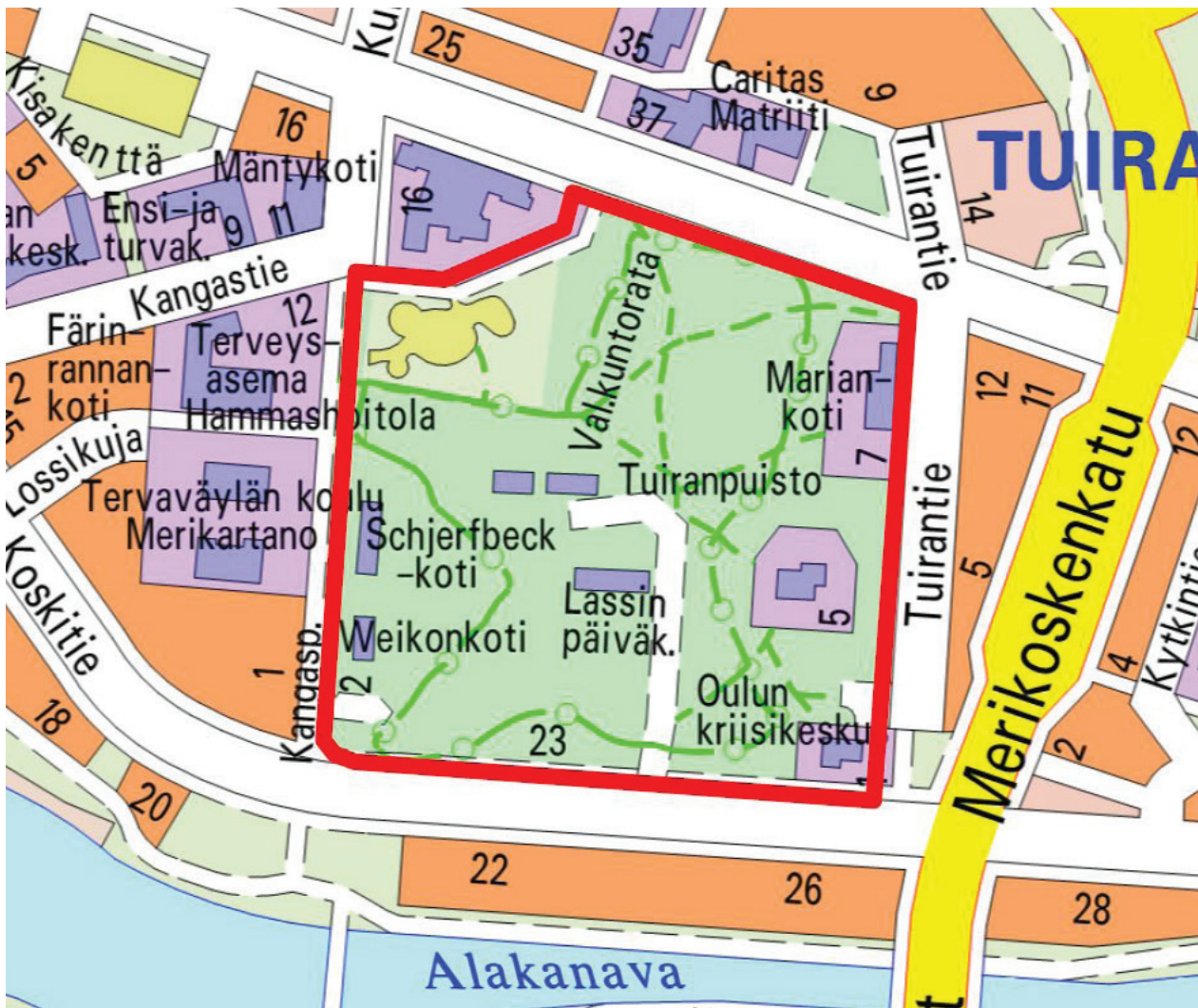
1.1 Selvitysalue

Tuiranpuiston selvitysalue sijaitsee keskustan pohjoispuolella Tuiran kaupunginosassa rajautuen Koskitien, Tuirantien, Valtatien ja Kangaspolun väliselle alueelle. Alueen koko on noin 9,5 hehtaaria.

Selvitysalue käsittää entisen kunnallissairaalan alueen, joka pitää sisällään vanhoja rakennuksia pihapiireineen sekä mäntyvaltaista puistometsää. Sairaaloiminta Tuiranpuistossa päättyi syksyllä 1998. Osa rakennuksista on tyhjiillään, osassa on Oulun kaupungin sosiaali- ja terveystalouden toimintoja. Selvitysalueen luoteisnurkkaan sijoituu lisäksi leikkipuisto, joka oli peruskorjattavana selvityksen maastokäyntien aikana kesällä 2017. Puistometsä toimii virkistysalueena, jonne sijoituu puistoreittejä, pururata ja talvisin latu.

Tuiranpuiston rakennukset ovat peräisin 1900-luvun ensimmäisiltä vuosikymmeniltä ja alue on säilynyt melko muuttumattomana siitä alkaen. Alue on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja ainoita Tuiran kaupunginosassa säilyneitä vanhaa rakennuskantaa sisältäviä alueita (Oulun kaupunki 1999). Tuiranpuisto kuuluu Oulun suistoalueen historialliseen kokonaisuuteen, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Museovirasto 2009).

Tuiranpuiston alue on ollut muinaisen Oulujoen suiston saari, ympäristöstään kohonnut moreeni-muodostuma. Alueen maasto on korkeusvaihtelultaan loivaa ja sen maaperä vaihtelee hiekkamoreenista karkeaan hietaan. Tuiranpuiston topografia vaihtelee noin +10 mmpy ja +17 mmpy välillä.

Kuva 1. Tuiranpuiston selvitysalueen rajausta opaskartalla (Oulun seudun karttapalvelu)

2. LUONTOSELVITYS

2.1 Kasvillisuus ja luontotyypit

Tuiranpuiston luontoalueet ovat luonteeltaan pääasiassa metsäisiä. Sinne on perustettu paikoin myös nurmialueita ja raivattu alaa pensasistutuksille. Tuiranpuiston selvitysalueella sijaitsee kuusi rakennetun ympäristön kokonaisuutta.

2.1.1 Aineisto ja menetelmät

Kasvillisuusinventointi suoritettiin 10.-15.7.2017. Tarkistuskäynti myöhäänkukkivien lajien osalta tehtiin 7.8.2017. Alustavaa luontotyyppitarkastelua suoritettiin myös 14.6.2017. Alue kuljettiin läpikotaisin jalkaisin ja havaitut kasvilajit kirjattiin ylös. Joitakin lajinmääryksiä tarkistettiin myöhemmin näytteistä laboratorio-oloissa mikroskoopin avulla. Kasvillisuuden perusteella määritettiin luontotyypit sekä arvioitiin niiden luonnontilaisuutta. Kasvillisuus selvityksen teki FT Olli-Pekka Siira.

2.1.2 Kasvillisuuskuviot

Inventoinnin yhteydessä laadittiin alueen kasvillisuuskuvioiden kuvaukset, jotka on esitetty liitteessä 1. Liitteessä on esitetty kuviokohtaiset tiedot käsitteäen kunkin osa-alueen luontotyypin, puuston sekä pensas- ja kenttäkerroksen kasvillisuuden kuvaukset. Kasvillisuusinventoinnin aikana tunnistetut kasvilajit on esitetty luettelona liitteessä 2.

Kuva 2. Tuiranpuiston lehtometsää

2.1.3 Kasvillisuus selvityksen tuloksia

Luontotyypit

Oulun seutu sijaitsee keskiboreaalisella kasvimaan-tieteellisellä vyöhykkeellä, jolla luonteenomaista ovat havumetsät. Yleisvaikutelma Tuiranpuiston kasvillisuudesta on metsämäisyys. Tuiranpuiston yleisin puulaji on metsämänty (*Pinus sylvestris*), jota tavataan miltei kaikilla kasvillisuuskuvioilla. Vastaavasti yleisin laji pensaskerroksessa on kotipihlaja (*Sorbus aucuparia* ssp. *aucuparia*). Kenttäkerroksessa vallitsevat tuoreen ja lehtomaisen kankaan lajit: mustikka (*Vaccinium myrtillus*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), puna-ailakki (*Silene dioica*) ja kultapiisku (*Solidago virgaurea*).

Metsäalueiden luonnontila on häiriintynyt pitkäaikaisen käytön ja puistonhoitotoimien vaikutuksesta. Tuiranpuiston metsäalueet edustavat kuitenkin suomalaisen metsäluonnon moninaisuutta, sillä varsin pienellä alueella tavataan neljää metsäluontomme päätyyppiä: lehto, lehtomainen kangas, tuore kangas ja kuivahko kangas. Lehdot ovat Oulussa harvinaisia. Tuiranpuistossa havaittu lehtokasvillisuus on siten poikkeuksellista.

Lehtojen ja tuoreiden kangasmetsien tyyppilaji käenkaali (*Oxalis acetosella*) on varsin harvainen Oulussa. Sudenmarja (*Paris quadrifolia*), joka vaatii varsin ravinteikasta maaperä menestyäkseen, on käenkaaltakin harvinaisempi Oulussa. Tyypillisiä sudenmarjan kasvupaikkoja, joita ovat käenkaali-oravanmarjatyyppin lehdot, on Oulussa niukalti (ks. Väre ym. 2005).

Rakennusten pihapiirit ja hoidetut istutukset ja nurmialueet edustavat kulttuuriympäristön muokattuja luontotyyppisiä.

Maaperäolosuhteet

Alueen maaperä vaihtelee hiekkamoreenista karkeaan hiekkaan. Tonttien perustaksi sekä nurmialueiden pohjaksi on ajettu täytemaata. Tienrakennuksen ja muiden kaivantojen läjitemaita esiintyy paikoin alueella. Maannostuminen on ollut varsin heikkoa. Podsolimaannoshorizontteja ei havaittu edes maaperältään vanhimmassa osassa alueen keskellä. Raivaustoimet, jossa pihlajanjuurakoita poistetaan kaivinkoneita apuna käyttäen

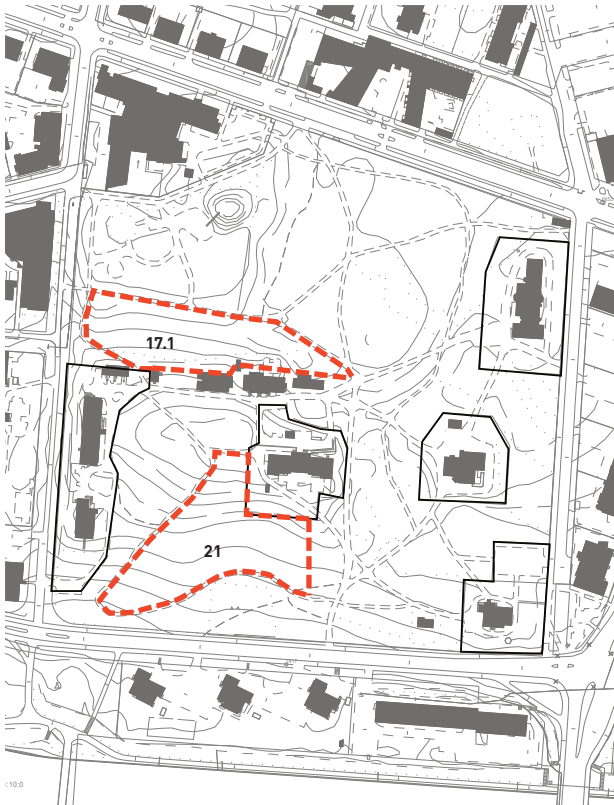
sekoittavat maaperää ja häiritsevät normaalin metsämaannoksen syntymistä.

Lajisto

Tuiranpuiston kasvillisuudessa ei havaittu erityis-suojelua vaativaa kasvilajistoa. Kokonaisuutena kasvillisuus on monipuolista. Tuiranpuiston kasvillisuusinventoinnissa ei havaittu luonnonsuojelusetuksessa mainittuja rauhoitettuja, uhanalaisia tai erityisesti suojeltavia putkilokasvilajeja.

Putkilokasvien lajimäärä vähenee siirryttäessä Etelä-Suomen hemiboreaaliselta vyöhykkeeltä pohjoiseen. Tuiranpuiston kasvillisuusinventoinnissa havaittujen putkilokasvilajien määrää (127 kpl) voitaneen pitää poikkeuksellisen suurena. Lajimäärää selittävät lukuisat puutarhakarkulaiset, kuten esimerkiksi liperi (*Levisticum officinale*) ja rohtovirmajuuri (*Valeriana officinalis*) sekä koristekasvit kuten ritarinkannukset (*Delphinium* sp.) ja varjolilja (*Lilium martagon*), joita tavataan alueella metsäkasvillisuuden seassa. Ahomansikka (*Fragaria vesca*) on Oulussa varsin harvainen. Saattaa olla että sitä on tuotu pihaniityille, mistä se on levinnyt ympäröiville metsäalueille. Aitovirna (*Vicia sepium* ssp. *montana*), jota tavataan vanhan kunnallissairaalan pihapiirissä, on hiirenvirnaa (*Vicia cracca*) huomattavasti harvinaisempi laji. Oulun seudulla aitovirna on ihmisen seuralainen ja sitä pidetään mahdollisesti saksalaisten sodanaikaisten kuljetusten mukana saapuneena. Putkilokasvilajistossa näkyy pitkäaikainen kulttuurivaikutus.

Tuiranpuiston alueella on kääpiä erittäin vähän. Jäkälä tavataan paikoin puun rungoilla ja käsittelemättömällä metsämaalla. Kääpien puuttumisen selittävät tehokkaat puistonhoitotoimet, sillä ilmeisesti lahoppuut on poistettu Tuiranpuiston alueelta.

Kuva 3. Kasvistollisesti suunnittelualueen tärkeimmät kasvillisuuskuviot. Kuvion 17.1 luontotyyppi on tuore lehto, kuviolla 21 on mustikkatyyppin metsää, joka on suunnittelualueella parhaiten säilynyt alkuperäisen metsäluonnon kaltaisena.

2.1.4 Kasvillisuus selvityksen keskeiset huomiot

- Kasvillisuus inventoinnissa ei havaittu luonnonsuojeluasetuksessa mainittuja rauhoitettuja, uhanalaisia tai erityisesti suojeltavia putkilokasvilajeja.
- Alueen kasvillisuus on monipuolista ja putkilokasvien lajimäärä on poikkeuksellisen runsas (127 kpl). Runsas lajimäärä selittyy mm. lukuisilla puutarhakarkulaisilla, joita kasvaa metsäkasvillisuuden seassa.
- Alueella on kuusi rakennetun ympäristön kokonaisuutta. Muilta osin alue on varsin metsäistä. Alueella tavataan neljää metsäluonnon päätyyppiä: lehto, lehtomainen kangas, tuore kangas ja kuivahko kangas. Tuiranpuiston luontotyypit ovat luonnontilaltaan enemmän tai vähemmän muuttuneita. Metsäalueiden kasvillisuuteen on sekoittunut kulttuurivaikutusta.
- Pääpuulajina metsäalueilla on mänty. Männyt ovat pääosin keski-ikäisiä, mutta myös vanhempia puita esiintyy seassa jonkin verran.
- Suunnittelualueen mittakaavassa kasvillisuuden kannalta merkittävimmät osa-alueet ovat kasvillisuuskuviot 21 ja 17.1. Kuvio 21 on mustikkatyyppin metsää, joka on alueella lähtien alkuperäisen metsäluonnon kaltaista. Kuvio 17.1 on tuoretta lehtoa.

2.2 Linnusto

Tuiranpuiston vajaan kymmenen hehtaarin alue on rakennetussa kaupunkiympäristössä ja etenkin Tuiran kaltaisella kerrostaloalueella linnuille tärkeä elinympäristö. Puistosta löytyy pesimäpaikkoja paitsi maasta kasvillisuuden suojasta, myös puista, pensaista ja alueen rakennuksista. Tuiranpuiston suojaisuutta linnuille parantaa se, että puisto on pääosin metsämaastoa, hoidettujen avonurmikoiden määrä on vähäinen. Siellä missä niitä on, ne tarjoavat kuitenkin linnuille hyviä paikkoja matojen etsimiseen. Pesimäaikaan tarpeellista toukkaravintoa löytyy etenkin lehtipuista ja pensaista.

Ihmisen vaikutus lintujen elinoloihin Tuiranpuistossa näkyy paitsi rakennuskannassa, myös polkujen runsaassa määrässä. Puistossa risteilee rakennettuja ja luonnonmukaisesti syntyneitä kävelypolkuja, aluetta kiertää myös valaistu kuntorata. Luoteiskulmalla on lasten leikkipuisto. Tuiranpuistossa on hyvin vähän ihmisen tarjoamia ruoanlähteitä, koska se on metsäinen ja ihmisille lähinnä läpikulkupaikka, leikkipuistoa ja sen viereistä pientä nurmialuetta lukuun ottamatta. Autoliikenne puistossa sijaitsevien rakennusten pihoille painottuu työssäkäyntiaikojen mukaan, joten ajoittaisuuden ja nopeusrajoitusten takia se aiheuttaa vain vähäistä haittaa linnustolle.

Lintujen ympärivuotista selviämistä Tuiranpuistossa lisää pari talvilintujen ruokintapaikkaa, joilta varisseita siemeniä linnut löytävät pitkälle kevääseen. Linnunpönttöjä ei puistometsästä yllättäen löytynyt, vain pari kallelleen kellahtanutta, joita perinteiset pönttölinnut tuskin enää kelpuuttaisivat. Sen sijaan rakennuksista, etenkin hylätyistä sellaisista, löytyy koloja mm. tiaisten pesimiseen. Puiston korkeat männyt tarjoavat pesäpaikkoja mm. rastaille ja varislinnuille, kun taas tiheämpilehväisiä lehtipuita on suhteellisen vähän. Pensaikkoja on normaaliin kaupunkipuistoon verrattuna myös niukanlaisesti. Silti puisto tarjoaa tiheästi rakennettuun ympäristöönsä verrattuna linnuille runsaahkosti suoja- ja pesäpaikkoja.

Kaupunkipuistojen lintutiheydet ovat yleensä sangen suuria verrattuna vastaaviin luonnontilaisiin alueisiin, joissa linnuilla on tilaa riittämiin. Oulun kaupunkilinnustoaatlaksen (Tynjälä ym. 2004) mukaan maalinnuston kokonaistiheys kaupungin metsäalueilla on noin 150 paria/km², mutta kerrostaloalueilla ja puistoissa 198 paria/km², ydinkeskustassa jopa 365 paria/km². Puistojen lintutiheys voi vaihdella suuresti riippuen siitä, onko kyseessä kerrostaloalueen hoidettu puisto vai lähempänä luonnontilaa oleva metsäinen tai jopa rehevän lehtomainen puisto. Yksittäisten kaupunkipuistojen lintutiheydet voivat nousta useisiin satoihin pariin. Esimerkiksi Turun Ruissalosta löytyy alueita, joissa lintutiheys yltää yli 1000 pariin. (www.ymparisto.fi)

2.2.1 Aineisto ja menetelmät

Tuiranpuiston selvitysalueen suhteellisen pienen koon vuoksi kartoituslaskentamenetelmä soveltuu hyvin alueen linnustonselvitykseen. Kartoituslaskentoja tehtiin kesäkuussa kaksi 9.6. ja 21.6. aamun varhaisina tunteina, jolloin lintujen lauluaktiivisuus on parhaimmillaan. Selvitysalue kierrettiin systemaattisesti läpi niin, että kartoitettavalle alueelle ei jäänyt tutkimattomia paikkoja yli 50 metrin päähän kulkureitistä. Täydelliseen tarkkuuteen pääsemiseksi ja etenkin pesimävarmuusindeksien määrittämiseksi kartoituskertoja pitäisi olla enemmän, mutta alueen linnuston tavanomaisuuden vuoksi tätä ei katsottu aiheelliseksi. Lintukartoitustyöstä vastasi linnustoinventoija Petri Haapala.

Kartoituslaskentojen sääolot olivat suhteellisen hyvät. Ensimmäisellä kerralla oli takana lämmin aurinkoinen kesäpäivä (max +23°C) ja yölläkin lämpötila pysyi 10 asteen yläpuolella, vallitsi kevyt kaakkoisvirtaus. Keli oli kirkas ja miltei tyyni. Toisella kerralla takana oli vähän viileämpi kesäpäivä (max +17°C), jonka jälkeen pohjoisvirtaus saapui Ouluun ja yöllä tuuli kääntyi lännestä koilliseen ja voimistui. Tämä aiheutti jonkunlaisen epävarmuustekijän lintujen lauluinnokkuuteen.

Lisäksi on huomattava kevään ja alkukesän sääolojen mahdollinen vaikutus muuttolintujen saapumiseen ja pesimiseen. Kylmä huhti-toukokuu hidasti lintujen muuttoa, mikä oli nähtävissä ensimmäisellä kartoituskerralla vielä muuttamassa olevien harmaasieppojen lauluaktiivisuutena, ne olivat juuri saapuneet ja yrittivät vallata reviirejä. Jälkimmäisellä kerralla kylmempi sää saattoi vaikuttaa niiden hiljaisuuteen. Myös peipon laulukausi alkaa jo juhannusviikolla kääntyä lopulle.

Lintulajien uhanalaisuusarviot on koottu ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen lintutyöryhmän vuonna 2015 päivittämästä Suomen lajien uhanalaisuus 2015 -raportin liitteestä 2, Lintujen punainen lista (Tiainen ym. 2015). Suomen kansainvälisten erityisvastuulajien luettelo on laadittu jo vuonna 2000, eikä lajiluetteloa ole muutettu myöhempien uhanalaisuusarviointien yhteydessä. Siihen on mukaan otettu lajit, joiden Suomen kannan osuus on yli 15 % Euroopan kannasta.

Kuva 4. Punakylkirastas Tuiranpuiston koivussa.

2.2.2 Linnustoselvityksen tuloksia

Tuiranpuiston lintutiheys näyttäisi olevan moninkertainen keskimääräiseen Oulun puistoalueiden lukemaan verrattuna (198 paria/km²). Vertauskohta perustuu noin 20 vuoden takaisen Oulun kaupunkilintuatlaksen tutkimuksiin, jotka tehtiin vuosina 1997-99. Tuiranpuisto ylittää tämän perusteella aika korkeisiin tiheyslukemiin, sillä kesäkuun 2017 kartoitusten perusteella voitaneen puhua n. 600-700 parista /km². Tässä kartoituksessa pesiväksi pariaksi on tulkittu yleisen käytännön mukaan reviirolla laulava koiras, vaikka aina ei ole varmuutta, onko kyse yksinäisestä paria etsivästä linnusta. Niinpä todellinen pesivien parien määrä on kuitenkin aina pienempi. Joka tapauksessa luvut ovat suuntaa-antavia ja kertovat ennen kaikkea lajien runsaussuhteista. Tarkemman kuvan alueen pesimälinnustosta saisi toistamalla kartoituksen kahtena-kolmena vuonna peräkkäin.

Kahdella kartoituskerralla Tuiranpuistossa havaittiin kaikkiaan 20 lintulajia, joista pesimälajeiksi tulkittiin 13, kaikki tavanomaisia puistolajeja ehkä leppälintua lukuun ottamatta, joka taas on tyyppillinen mäntymetsien pesimälintu. Lajimäärä on niukahko, mutta suhteellisen tavanomainen pienelle mäntyvaltaiselle alueelle. Lintutiheyttä nostaakin kolmen yleisimmän lajin runsaus. Pesimäkolonioita mielellään muodostavia räkättirastaita puistossa oli paljon, niiden rakentamia pesiä löytyi korkeasta männiköstä parisenkymmentä, osa pesistä saattoi olla myös vanhoissa variksenpesissä. Jälkimmäisessä laskennassa rastailla oli jo maastopoikaset liikkeellä, osin jo lentokykyisinä. Suomen yleisimmät lintulajit pajulintu ja peippo miehittivät runsaudessa seuraavat sijat. Useampia pareja oli myös punakylkirastaita, jolla oli toisella maastokäynnillä niin ikään maastopoikasia. Tali-

TAULUKKO: Tuiranpuiston linnuston parimäärät 2017 sekä kartoituslaskentojen säätila.

Tuiranpuiston linnuston parimäärät 2017					
	laji	parimäärä 9.6	parimäärä 21.6	parimäärä	uhanalaisuus
1	västäräkki	0	1	0-1	
2	leppälintu	1	1	1	EVA ¹
3	räkättirastas	21	24	20-25	
4	punakylkirastas	5	6	5-6	
5	pajulintu	12	10	10-12	
6	harmaasieppo	3	0	2-3	
7	kirjosieppo	1	0	0-1	
8	sinitäinen	5	4	4-5	
9	talitäinen	6	4	4-6	
10	varis	3	2	2-3	
11	peippo	12	8	10-12	
12	viherpeippo	2	2	1-2	VU ²
13	vihervarpunen	2	2	1-2	
	yhteensä	74	65	60-80	

¹ EVA = Suomen kansainvälinen erityisvastuulaji

² VU = Vaarantunut

Kartoituslaskennan säätila:

9.6. klo 3:40-5:00, sää kirkas 0/8, lämpötila +13, tuuli SE 2 m/s

21.6. klo 3:10-4:50, sää kirkas 0/8, lämpötila +8, tuuli NE 3-6 m/s

ja sinitäinen olivat kohtuullisen runsaslukuisia ottaen huomioon linnunpönttöjen puuttumisen puistosta. Myöskään kelopuita ja sitä myötä luonnonkoloja ei talousmetsänä hoidetusta puistosta löytynyt. Sen ja pönttöpulan takia esimerkiksi kirjosiiepon pesintää ei saatu vahvistettua, kuten ei myöskään talvella puistossa havaitun puukiiπιjān.

Taulukossa mainittujen lajien lisäksi Tuiranpuistossa tavattiin ensimmäisellä laskentakerralla leikki-puiston pensaikossa laulava lehtokerttu, joka juuri muutolta saapuneena vielä etsi reviiiriään ja tuskin asettui puistoon, sillä sen tyypilliset pesimäpaikat ovat rantalehdoissa ja lehtimetsissä. Lisäksi havaittiin ensimmäisessä laskennassa isokäpylintu, joka nousi männyn latvasta poistuen alueen pohjoisosan yli. Männnyissä näytti olevan runsaasti käpyjä, minkä siemenet ovat isokäpylinnun mieliruokaa. Toisessa laskennassa kuultiin pikkukäpylinnun ääntä alueen eteläosan yllä. Alkukesästä 2017 on Suomessa havaittu erityisen voimakasta käpylintuvaellusta, mihin nämäkin havainnot mitä todennäköisimmin perustuivat. Kaupunkipuistojen pesimälintuihin käpylinnut eivät kuulu. Samaa voisi sanoa urpiaisesta, tosin pienellä varauksella, sillä sen lentoääntä kuultiin molemmissa laskennoissa. Kyse voi olla esimerkiksi Hietasaarella pesivien lintujen kiertelystä, sillä Tuiranpuistoon urpiaiset eivät pysähtyneet. Käpylintujen tapaan urpiaiset pesivät normaalisti isommilla metsäalueilla. Var-

punen sen sijaan pesinee aivan tutkimusalueen rajan läheisyydessä, koska molemmilla kerroilla sen sirkuttelua havaittiin Kangastiellä sijaitsevan Tuirankartanon kattorakenteiden suunnalta. Lisäksi alueen itäreunassa kaarteli kerrostalojen kattorakenteissa pesiviä tervapääskyjä sekä Oulujoen suunnalta tulleita naurulokkeja.

Uusimman Suomen uhanalaisten lintujen luettelon lajeista alueella pesimälintuna esiintyy viherpeippo. Sen uhanalaisuuden ainoaksi syyksi on voitu tunnistaa *Trichomonas gallinae* -alkueläimen aiheuttama sairaus, joka on lisännyt voimakkaasti yksilöiden kuolevuutta. (Tiainen ym. 2015). Leppälintu on Suomen kansallinen erityisvastuulaji, mutta sen kanta maassamme on elinvoimainen. EU:n lintudirektiivin liitteeseen I kuuluvia lajeja Tuiranpuistosta ei löytynyt.

Tuiranpuiston merkitys linnustolle on paikallisesti merkittävä, vaikka siellä ei esiinnykään harvinaisia pesimälajeja. Linnuston korkea tiheys kertoo siitä, että tällainen metsävaltainen puisto on merkittävä suojapaikka kaupunkilinnuille ja elinympäristönä sinällään arvokas. Kaavoituksessa huomioitavia linnuille erityisen arvokkaita elinympäristöjä puistosta on hankala osoittaa. Se on kokonaisuus, jonka linnustollinen merkitys perustuu ennen kaikkea yhtenäiseen metsäalueeseen.

2.2.3 Linnustoselvityksen keskeiset huomiot

- *Tuiranpuiston linnustotiheys suuri, arviolta n. 600-700 paria /km², (Oulun puistoissa 198 paria/km²)*
- *Alueella havaittiin kaikkiaan 20 lintulajia, joista pesimälintuja 13. Pesimälajien määrä on metsäisille puistoille tavanomainen.*
- *Tuiranpuiston merkitys linnustolle on paikallisesti merkittävä. Harvinaisia pesimälajeja ei esiinny. EU:n lintudirektiivin liitteeseen I kuuluvia lajeja Tuiranpuistosta ei löytynyt.*
- *Alueella pesivistä lajeista viherpeippo on Suomen uhanalaisten lintujen luettelon mukaan vaarantunut. Leppälintu on kansallinen erityisvastuulaji, mutta sen kanta on Suomessa elinvoimainen.*
- *Linnuille erityisen arvokkaita elinympäristöjä puistosta on hankala osoittaa. Puisto on kokonaisuus, jonka linnustollinen merkitys perustuu ennen kaikkea yhtenäiseen metsäalueeseen.*

2.3 Lepakot

2.3.1 Lepakoista ja lepakkojen suojelusta

Lepakot ovat lentäviä nisäkkäitä. Ne ovat varsin sopeutuvaisia, mutta pohjoisen Suomen valoisa yöt ja pitkät, ankarat talvet ovat lepakoille erityisen haastavia. Lepakot suunnistavat ja saalistavat kaikuluotauksen avulla. Ne päästelevät korkeataajuisia ääniä, joiden kaikuun perusteella ne luovat kuvan ympäristöstään. Lepakot pystyvät liikkumaan pimeässä, jolloin ne ovat turvassa päiväpetolinnulta, jotka saalistavat näköaistinsa avulla. Pöllöt lienevätkin lepakoiden pahimmat luontaiset viholliset. Lepakkolajeja tunnetaan maailmassa yli tuhat. Tunnetuista nisäkäslajeista noin viidennes on lepakoita. Suomessa on tavattu 13 eri lepakkolajia. Yleisesti tavataan viittä lajia: pohjanlepakko, vesisiippa, viikisiippa, isoviikisiippa ja korvayökkö. Loput kahdeksan lajia: pikkulepakko, vaivaislepakko, kääpiölepakko, isolepakko, kimolepakko, ripsisiippa, lampisiippa ja etelänlepakko ovat harvinaisia (ks. Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2017).

Oulun korkeudella voi tavata levinneisyystietojen perusteella kolmea eri lepakkolajia: pohjanlepakkoa (*Eptesicus nilssonii*), viikisiippaa (*Myotis mystacinus*) ja isoviikisiippaa (*Myotis brandtii*). Myös neljäs laji, korvayökkö (*Plecotus auritus*) on mahdollinen, sillä sitä tiedetään tavatun eteläisessä Suomessa Kokkolan korkeudelle asti, ja se on mahdollisesti levittäytymässä pohjoiseen.

Kaikki maamme lepakkolajit kuuluvat EU:n Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajilistaan. Luonnonsuojelulain mukaan lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Levähdyspaikkoihin kuuluvat myös päiväpiilot sekä talvehtimispaikat. Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää riittävien ekologisten selvitysten tekemistä kaavoitustyön pohjaksi. Jotta lepakoiden suojelu voidaan huomioida maankäytön suunnittelussa, tarvitaan pohjatiedoksi luotettavaa kartoitusaineistoa. Hoitosuosituksena lepakoille mainitaan Suomen ympäristökeskuksen luontodirektiivin lajien esittelyssä (esim. SYKE 2014a), että kaavoitusten ja muiden maankäyttö-

suunnittelujen yhteydessä on syytä välttää lepakoille tärkeiden piilopaikkojen ja saalistusalueiden hävittämistä. Talvehtivia lepakoita ei saa häiritä. Metsien ja puistojen kolopuiden säästäminen on monien muiden eläinryhmien tapaan myös lepakoille tärkeää.

Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (2012) mukaan lepakkokartoitusraporteissa voidaan käyttää seuraavanlaista luokittelua:

Luokka I: Lisääntymis- tai levähdyspaikka.

Alue on säilytettävä. Hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty. Hävittämiselle tai heikentämiselle on haettava lupa ELY-keskuksetta. Jos poikkeuslupa myönnetään, tulee lepakoille aiheutuvaa haittaa pienentää esimerkiksi asentamalla korvaavia päiväpiilopaikkoja, kuten pönttöjä.

Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti.

Alueen arvo lepakoille huomioitava maankäytössä. Vahva suositus, jolla ei kuitenkaan ole suoraan luonnonsuojelulain suojaa.

Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue.

Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoille. Ei ole mainittu luonnonsuojelulaissa

2.3.2 Lepakkolajit

*Pohjanlepakko *Eptesicus nilssonii**

Pohjanlepakko on maamme yleisin ja laajimmalle levinnyt lepakkolaji. Sen voi tavata miltei koko Suomesta. Pohjanlepakko suosii melko avaria maisemia. Se lentelee mieluusti pihoissa tai teiden varsilla, jopa kaupunkimaisemassa (Ijäs 2017a). Pohjanlepakkokanta on maassamme elinvoimainen, eikä ole tiedossa mitään erityistä sitä uhkaavia tekijöitä (SYKE 2014a). Se on elinympäristövaatimuksiltaan varsin joustava. Pohjanlepakko

lentää 5 – 20 metrin korkeudessa. Se saalistaa kaikenlaisia hyönteisiä kaikuluotauksen avulla. Päiväpiilo voi olla metsäympäristössä puunkolossa, mutta kulttuuriympäristössä tavallisesti rakennuksissa. Pohjanlepakko talvehtii horroksessa viileissä oloissa kellarissa, luolassa tai kivikoissa. Detektorilla havainnoitaessa lajin kaikuluotausääni kuuluu parhaiten noin 28-32 kHz taajuudella.

Isoviiksisiiippa Myotis brandtii

Isoviiksisiiippa on selkeästi metsälaji. Sitä tavataan vain hyvin harvoin kaupunkiolosuhteissa. Isoviiksisiiippa on levinnyt Etelä- ja Keski-Suomeen. Pohjoisin esiintymisraja kulkee noin Oulu-Kajaani linjalla (Syke 2014b). Kaikuluotausäänen voimakkain taajuus alueella 45-50 kHz.

Viiksisiiippa Myotis mystacinus

Viiksisiiippa on Suomessa melko yleinen metsälaji. Se saalistaa pienillä metsäaukeilla ja metsäteillä sekä purojen varsilla. Sitä on tavattu myös kulttuuriympäristössä. Päiväpiilo on usein rakennuksissa. Se horrosta luolissa, kellareissa, kivilouhikoissa. Viiksisiiippaa tavataan Suomessa Oulu-Kajaani rajan eteläpuolella. (SYKE 2014c). Kaikuluotausäänen voimakkain taajuus alueella 45-50 kHz. Äänen perusteella sitä vaikea erottaa isoviiksisiiipasta.

Korvayökkö Plecotus auritus

Korvayökkö elää melko yleisenä Etelä- ja Keski-Suomessa (SYKE 2014d). Pohjoisimmillaan korvayökkö on havaittu Kokkolan korkeudella. Korvayökö voi hyvissä olosuhteissa tunnistaa jopa lennosta sen pitkien korvien ansiosta. Korvayökön päiväpiilon voi löytää rakennuksista, esimerkiksi tunnetaan vanhojen kirkkojen katonrajassa asustelevia yhdyskuntia (Ijäs 2017b). Äännet ovat kaksiosaisia. Detektorilla voi havaita ääntelyä sekä 20 kHz että 42-50 kHz taajuuksilla.

2.3.3 Maastotyöt ja menetelmät

Lepakoiden liikkeistä voidaan saada käsitys erityisten ns. lepakkodetektoreiden avulla. Lepakkodetektorit eli ultraääni-ilmaisimet, muuntavat lepakoiden päästämät korkeataajuiset äänet ihmisen kuuloalueelle. Lepakkolajit voidaan tunnistaa pimeässä niiden päästämien äänien taajuuden perusteella. Pohjois-Suomessa kun kesäaikaan aurinko ei laske ollenkaan tai auringon laskun jälkeisessä hämärässä lepakoista on mahdollista saada myös näköhavaintoja, jotka tukevat lajintunnistamista kaikuluotausäänien tunnistamisen lisäksi.

Lepakkokartoitus maastossa suoritettiin Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (2012) ohjeiden mukaisesti. Kesän 2017 aikana lepakoita havainnoitiin kesä-elokuussa kolmena yönä aktiividetektioinnin avulla. Laitteena oli käytössä CIEL électronique Explorer Dual detektor, joka vahvistaa lepakoiden äänisignaalit taajuusalueella 18 – 120 kHz. Koko kartoitusalue kierrettiin rauhallisesti kävellen polkuja pitkin pitäen lepakkodetektoria mukana aktivoituneena kunakin kartoitusyönä kolmeen kertaan. Yhden kierroksen kesto oli noin 45 minuuttia. Havainnot kirjattiin muistiin.

2.3.4 Lepakkohavainnot

Lepakkokartoitus aloitettiin kunakin yönä auringonlaskun jälkeen ja lopetettiin ennen auringonnousua. Säätila oli poutainen, jolloin arveltiin, että hyönteisiä on liikkeellä ja lepakot ovat aktiivisia. Havainto-olosuhteet ilmenevät sivun alareunasta olevasta taulukosta.

Lepakkohavainnot 15.6.

- klo 1:35 **Kaksi** lentävää **pohjanlepakkoa**, selvä näköhavainto, detektorissa voimakasta napsutusta taajuusalueella 20–40 kHz. (kuvassa 5 havaintopaikka 1)

Lepakkohavainnot 11.7.

- klo 0:28 Alppiruusupensaiden yllä **kaksi pohjanlepakkoa** 20–40 kHz. (kuvassa 5 havaintopaikka 1)
- klo 1:17 Puistoaukion päällä **yksi pohjanlepakko**, näköhavainto ja detektorihavainto 20–40 kHz. (kuvassa 5 havaintopaikka 2)
- klo 1:25 Alppiruusujen yllä **pohjanlepakko**, näköhavainto ja detektorihavainto 20–40 kHz. (n. 30 kHz voimakkain napsutus)
- klo 2:18 Alppiruusujen yllä **yksi pohjanlepakko** detektorihavainto 20–40 kHz.
- klo 2:32 ei kuulunut mitään.

Lepakkohavainnot 7.8.-8.8.

- klo 22:53 Alppiruusujen yllä yksi saalistava **pohjanlepakko**, kierteli kahdeksikon muotoista lentorataa, näköhavainto ja detektorihavainto. Voimakkain napsutus taajuusalueella 35–40 kHz. (kuvassa 5 havaintopaikka 1)
- Klo 0:05 Alueen lounaiskulmassa Wäinönkodille johtavan tien parkkipaikan yllä voimaksasta napsutusta, ei näköhavaintoa, detektorihavainto 20–40 kHz (voimakkain ääni hieman alle 40 kHz taajuudella). (kuvassa 5 havaintopaikka 3)
- Klo 1:45 Alppiruusujen yllä lyhyt napsutussarja ja vilahdus **pohjanlepakosta**. Tunnistus napsautuksen taajuusalueen perusteella.

TAULUKKO: Tuiranpuiston lepakkokartoituksen 2017 olosuhteet.

Lepakkokartoitus 14.-15.6.2017 (auringonlasku 0:08, auringonnousu 02:27)				
Kierros	Kellonaika	Lämpötila C	Ilmankosteus %	Tuuli m/s
1. kierros	22:30	14,7	42	0,0
2. kierros	0:00	11,6	40	0,0
3. kierros	1:08	9,7	57	0,0
paluu	1:57	8,7	99	0,0
Lepakkokartoitus 11.7.2017 (auringonlasku 23:45, auringonnousu 03:02)				
1. kierros	0:00	15,8	68	0
2. kierros	1:00	14,9	76	4-5
3. kierros	2:00	15,2	76	2-3
paluu	2:45	13,9	84	1-2
Lepakkokartoitus 7.8.-8.8.2017 (auringonlasku 22:11, auringonnousu 04:34)				
1. kierros	22:45	12,7	82	0
2. kierros	23:45	12,4	82	1-2
3. kierros	0:45	12,3	83	0
paluu	1:45	11,4	94	0

2.3.5 Tulosten tarkastelu

Havaintojen perusteella voidaan todeta, että alueella esiintyy pohjanlepakoita *Eptesicus nilssonii*. Ne saalistavat öisin vähäpuustoisilla alueilla. Paras hyönteissaalistuspaikka näyttää olevan lepakoiden kannalta Tuiranpuiston pohjoisosassa sijaitsevat alppiruusuistutukset, jotka ilmeisesti houkuttelevat hyönteisiä – ja koska paikka on suhteellisen avoin, siellä on lepakoiden helppo lentää. Pohjanlepakko tavattiin myös nurmikentän yläpuolella (alue 17.1. ks. Lämsä 2007) sekä Weikonkodin eteläpuolella selvitysalueen lounaiskulmassa. Lepakot vaikuttavat olevan aktiivisimmillaan noin tunti auringonlaskun jälkeen. Myöhemmin yöllä aktiivisuus vaikuttaa hiipuvan. Elokuussa alppiruusu olivat jo ohi kukkineita. Silloinkin ilmeisesti hyönteisiä lenteli istutusten yläpuolella. Alppiruusujen yllä havaittiin lepakoita jokaisena kartoituskertana. Havainnot olivat sekä detektorilla että näköhavaintoja. Näiden perusteella laji voidaan määrittää pohjanlepakoksi.

Alueella ei metsänhoitotoimien vuoksi ole juurikaan lahopuita, jotka tarjoaisivat lepakoille piilopaikkoja. Sen sijaan alueella on runsaasti vanhoja rakennuksia. Todennäköisesti lepakot piileksivät päiväsaikaan vanhoissa Kaupunginsairaalan hylätyissä rakennuksissa. Rakennukset voivat toimia myös talvehtimispaikkoina. Lepakot saattavat

Kuva 5. Oulun Tuiranpuiston lepakkohavaintojen paikat (ympyröidyt alueet 1, 2 ja 3).

majailla myös toiminnassa olevien rakennusten ullakoilla. Rakennusten liepeiltä lepakoita ei kuitenkaan näiden käyntikertojen aikana havaittu.

Suomen lepakotieteellisen yhdistyksen (2012) suosittaman luokittelun mukaan Tuiranpuiston alue on vähintäänkin luokkaa II. Pohjanlepakoiden tärkeä ruokailualue. Todennäköisesti alue kuuluu ainakin osittain luokkaan I, lepakoiden lisääntymis- ja talvehtimispaikkana.

2.3.6 Lepakkoselvityksen keskeiset huomiot

- Alueella esiintyy pohjanlepakoita, *Eptesicus nilssonii*.
- Kaikki maamme lepakkolajit kuuluvat EU:n Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajilistaan. Luonnonsuojelulain mukaan lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä.
- Tuiranpuiston alue kuuluu luokkaan II (tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti), pohjanlepakoiden tärkeä ruokailualue. Luokan II alueiden arvo lepakoille on huomioitava maankäytössä. Luokan II alueille on vahva suositus säilyttämiseen, mutta niillä ei kuitenkaan ole suoraan luonnonsuojelulain suojaa.
- Todennäköisesti alue kuuluu ainakin osittain luokkaan I, lepakoiden lisääntymis- ja talvehtimispaikkana. Luokan I alueet ovat Tuiranpuistossa todennäköisesti vanhoja rakennuksia. Rakennusten saneeraus tai purkamisessa lepakot tulee huomioida. Mahdolliset talvehtimispaikat rakennusten yhteydessä tulee tällöin kartoittaa tarkemmin. Luokan I alueet on säilytettävä ja niiden hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulaissa kielletty.
- Lepakoiden kannalta alueen kokonaisuus puistona on merkittävä. Vanhat, käytöstä poistuneet rakennukset ja rakennusten ullakot voivat toimia lepakoiden piilopaikkoina. Paras hyönteissaalistuspaikka näyttää olevan lepakoiden kannalta alppiruusuistutukset.

3. MAISEMASELVITYS

3.1 Alueen historiaa

3.1.1 Tuiran historiaa

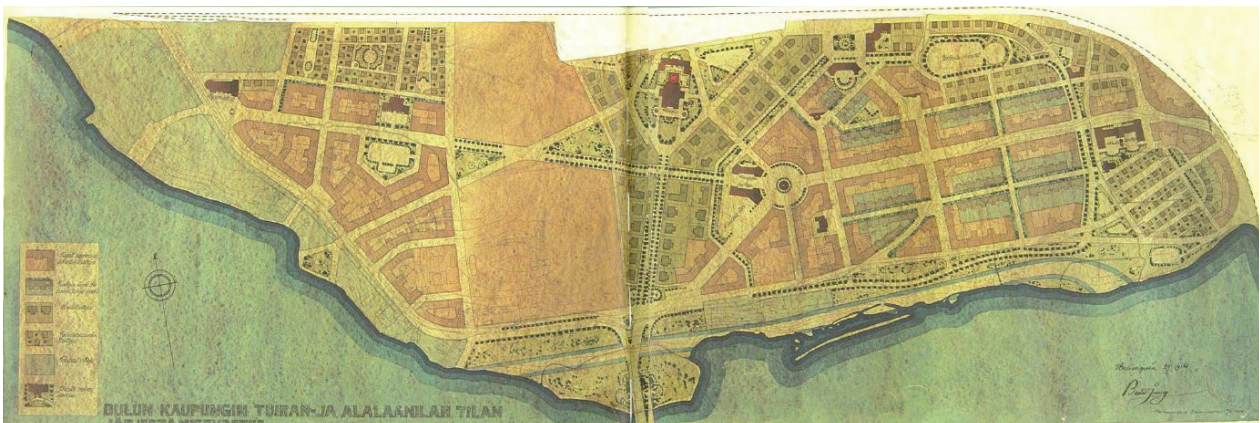
Tuiranpuisto kuuluu Tuiran kaupunginosaan, joka sijaitsi pitkään syrjässä, Oulujoen erottamana kaupungin keskustasta. 1800-luvulla Tuiran asutus muodostui vähäisestä torppariasutuksesta. Oulujoki ylitettiin lossilla, kunnes vuonna 1869 valmistuivat Merikosken sillat ja vuonna 1886 jalankulkuväylän sisältänyt rautatiesilta, jotka yhdistivät Tuiran tiiviimmin kaupungin keskusta ja vauhdittivat Tuiran väkiluvun kasvua vuosisadan lopulla. Vuonna 1886 Tuira liitettiin Oulun maalaiskunnasta Oulun kaupunkiin. (Hautala 1976; Oulun kaupunki 2013)

Vuosisadan lopulla tehtiin myös päätös sairaalan sijoittamisesta Tuiraan nykyiseen Tuiranpuistoon, joka tuolloin oli metsäinen, vielä syrjäinen alue. Tuirasta ei vielä ollut muodostettu kaupunginosaa, eikä sitä oltu jaettu tontteihin. (Hautala 1976)

Nykyisen Tuiran kaupunginosan itäinen puoli tunnettiin Alalaanilana, jota alettiin kaavoittaa Tuiran, eli nykyisen kaupunginosan länsipuolen kanssa kokonaisuutena 1900-luvun alussa (Hautala 1976; Oulun kaupunki 2013). Vuonna 1915 vahvistettiin Bertel Jungin laatima Tuiran ja Alalaanilan tilan järjestämisehdotus (Hautala 1982; Oulun kaupunki 2013). Asemakaavaa ei kuitenkaan sellaisenaan koskaan toteutettu.

Kuva 6. Vuodelta 1802 oleva kartta on yksi vanhimpia koko Oulujoen suistoaluetta kuvaavia piirroksia. Tuiraan ei ollut tuolloin vielä keskustasta siltayhteyttä, mutta kartassa on nähtävillä itä-länsi-suuntainen reitti ja sen varrella yksittäisiä rakennusryhmiä. Maankohoamisen ja Merikosken valjastamisen muokkaamat rantaviiva ja saaret erovat nykytilanteesta voimakkaasti. (Oulun kaupunki. Oulun historialliset kartat; Kartta: Kansallisarkisto. P. Nymanssonin kokoelma)

Kuva 7. Bertel Jungin vuonna 1914 laatima Tuiran ja Alalaanilan tilan järjestämisehdotus. Julkinen rakentaminen sijoitettiin kaavassa maisemallisesti parhaille paikoille. Joen rantaan varattiin tilaa myöhemmin toteutuneita Merikosken voimalaitosta ja kanavaa varten. (Oulun kaupunki 2012; Kartta: Oulun kaupungin arkisto)

Kuva 8. Merikosken voimalaitos ja Toivoniemen taloja vuonna 1951. Taustalla Tuiraa, jota vielä hallitsevat matalat puutalot. (Museo- ja tiedekeskus Luuppi, Uuno Laukan kokoelma) Kuvaan rajattu Tuiranniemi.

Vuoden 1915 asemakaavan jälkeen koko Tuiran käsittäviä asemakaavoja tehtiin vuonna 1954 ja 1969, joista jälkimmäinen Irma ja Matti Aaltosen laatimana vaikutti koko Tuiran kaupunkikuvaan merkittävästi. Kaava muutti matalan puutaloalueen kerrostalovaltaiseksi kaupunginosaksi. (Manninen 1995)

Kuva 9. Karttaote Tuiranniemi- ja Alalaanilan tilan kartasta 1913. Tuiranniemi-alue on säilynyt pitkälle nykyisellään, tosin kartassa näkyvät Tuiranniemi-alueen lounaisosan rakennukset ovat hävinneet. Tuiranniemi-alue on muilta osin kokenut suuria muutoksia ja vanha rakennuskanta on hävinnyt. (Oulun kaupungin arkisto)

3.1.2 Tuiranpuiston sairaalatoiminnan historiaa

Tuiranpuiston sairaalahistoria alkaa ajalta ennen Tuiran kaavoitusta, 1800-luvun lopulta, jolloin kulkutaudit ja tilanpuute Lasaretinsaarella sijainneissa Oulun lääninsairaalassa aiheuttivat tarpeen kunnalliselle sairaalalle. Vuoden 1894 lopulla valtuusto päätti sairaalan sijoittamisesta Tuiraan Toppilaan menevän tien varteen. Sijainti oli sopiva maaperän ja hygieenisten olosuhteiden kannalta, vaikkakin syrjäinen sijainti, etäisyys joesta ja sen aiheuttamat vedensaannin haasteet arveluttivat lautakuntaa. Tuirasta varattiin sairaalaa varten laaja metsäalue. (Hautala 1976)

Sairaala-alueen rakentaminen aloitettiin vuonna 1898 arkkitehti Magnus Schjerfbeckin vuonna 1896 laatimien suunnitelmien mukaan. Vuonna 1900 valmistui käyttöön Magnus Schjerfbeckin suunnittelemat sairaalatosasto ja vuoden 1901 alussa alussa kulkutautisairaala eli Ruttola. Puurakenteiset, uusrenessanssia edustavat rakennukset sijoitettiin puiston länsilaidalle. Sairaala käsitti lisäksi keittiörakennuksen, palveluskunnan asuinrakennukset, pesutuvan ja desinfioimislaitoksen, ruumishuoneen, leikkaushuoneen, ulkokuoneet ja jääkellarin. Lisäksi sairaalan alueella oli kaksi kasvimaata. (Hautala 1976; Oulun kaupunki 1999)

Kuva 10. Valokuva Koskitien ja Tuirantien risteyksestä arviolta 1940-luvun alussa. Taustalla ylilääkärin asunto. (Museo- ja tiedekeskus Luuppi. Uuno Laukan kokoelma)

Vuonna 1909 alueen itälaidalle rakennettiin arkkitehti Victor J. Sucksdorffin vuonna 1907 suunnittelemina puiset, jugendin tyyliin sisältyvät hermosairaala eli Hermola sekä ylilääkärin asunto. Vuonna 1912 valmistui tuntemattoman arkkitehdin suunnittelemana kivinen erityisosasto ja vuonna 1926 Otto F. Holmin vuonna 1922 suunnittelema klassistishenkinen hirsinen synnytyslaitos, joka toimi aina 1960-luvulle saakka. (Hautala 1976; Hautala 1982; Oulun kaupunki 1999)

Sodanjälkeisinä vuosikymmeninä kasvavan Oulun matalat puutaloalueet korvautuivat kerrostaloilla. Myös Tuiran puutalovaltaiseksi kehittynyt kaupunginosa koki voimakkaan muutoksen 1950-70-luvuilla, kun vanhat puutaloalueet purettiin ja rakennettiin kerrostalolähiöiksi. Puutaloja säilyi Tuirassa lähinnä Tuiranpuiston alueella, joka onkin ainoita Tuiran vanhan rakennuskannan yhtenäisiä kokonaisuuksia. (Oulun kaupunki 2012)

Sairaalatoiminta kokonaisuudessaan lakkasi alueella syksyllä 1998. Osa rakennuksista on sairaalatoiminnan loputtua kunnostettu ja otettu sosiaali- ja terveystoimen käyttöön.

Kuva 11. Synnytysairaalan henkilökuntaa rakennuksen eteläpäädyssä vuonna 1926 ennen rakennuksen rappautumista. (Museo- ja tiedekeskus Luuppi. Terveystieteiden museon kokoelmat)

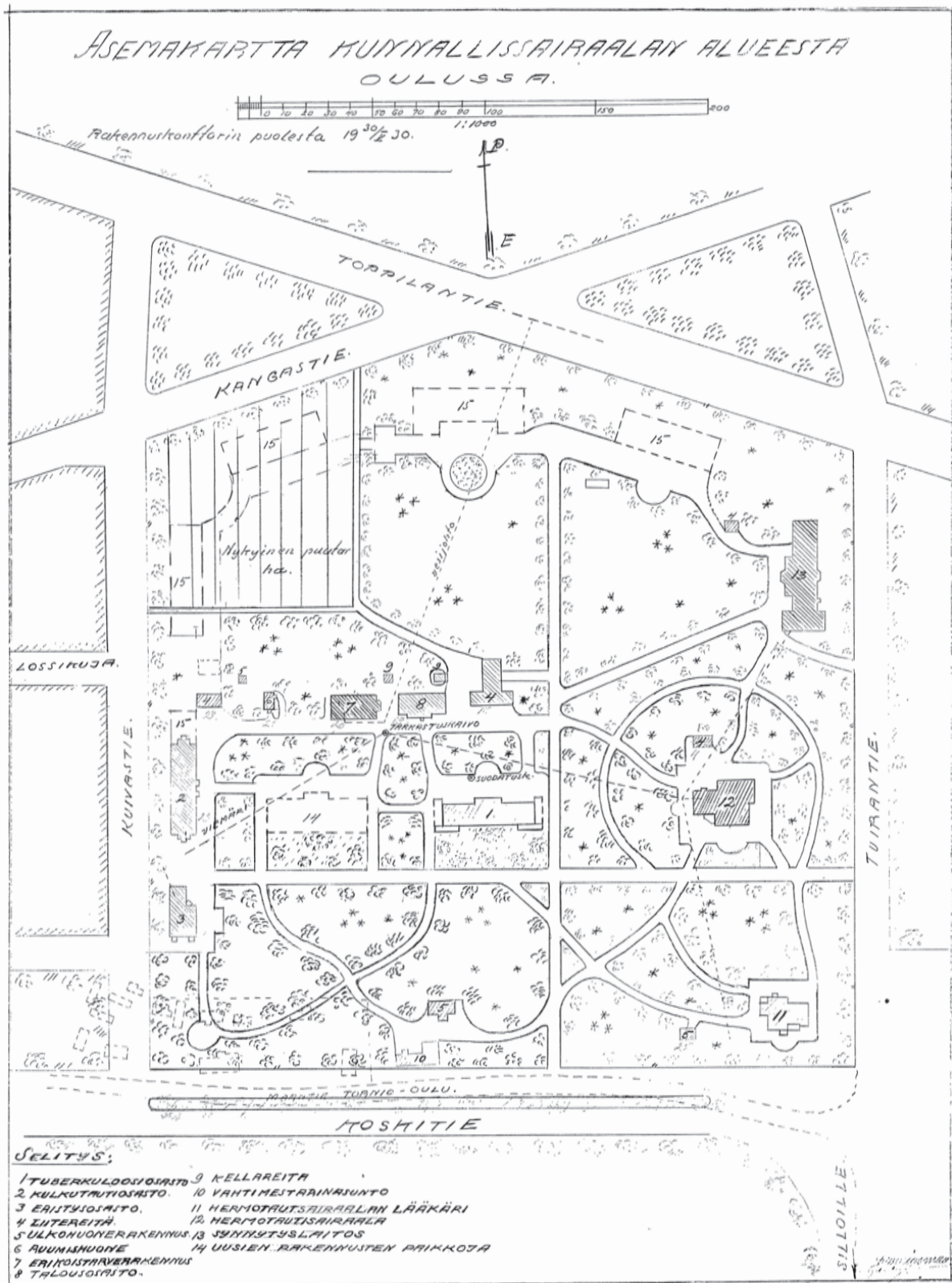

Kuva 12.

— — — selvitysalue

ALUEEN RAKENNUKSET

1. Erityisosasto (ent.), (rak. 1912), nyk. Weikonkoti
2. Kulikutautiosasto eli Ruttola (ent.), (rak 1901), nyk. Kehitysvammaisten asumispalveluyksikkö Schjerfbeck-koti
3. Talousrakennus (ent.), (rak. 1900)
4. Ruumishuone (ent.), (rak. 1900)
5. Pesutupa / laboratorio (ent.), (rak. 1900)
6. Voimalaitosrakennus
7. Kellari
8. Ruokala (ent.), (rak. 1900)
9. Talousrakennus (ent.), (rak. 1900)
10. Talousrakennus (rak. 2012)
11. Kunnallissairaalan sairausosasto (ent.), (rak. 1900), nyk. Lassin päiväkoti
12. Yhdyskuntatekniikan rakennus (rak. 1991)
13. Synnytyslaitos (ent.), (rak. 1926), nyk. Mariankoti
14. Piharakennus (rak. 1923)
15. Hermosairaala eli Hermola (ent.), (rak 1909), nyk. neuvola
16. Ylilääkärin asunto (ent.), (rak. 1909)
17. Sauna- ja varastorakennus (ent.)
18. Tuirankartanon hyvinvointikeskus, (rak. 1998)
19. Tervaväylän koulu, Merikartanon yksikkö, (rak. 1902)

Kuva 18. Asemakartassa 1930-luvun alusta näkyy joitain alueelta jo kadonneita elementtejä sekä myös suunniteltuja osia, joita ei ole toteutettu. Asemapiirroksessa erottuu puutarha-alue sairaala-alueen luoteisosassa. Toinen muun muassa marjapensaita kasvanut kasvima sijaitsi Hermolan ja yllääkärin asunnon välillä. (Strömmer 1996)

Kartassa näkyy myös sittemmin purettuja rakennuksia. Synnytyslaitoksen länsipuolella oli jäkellari ja ruumis- huoneen luoteispuolella desinfiointitilana käytetty talousrakennus. Lisäksi Koskitien varressa näkyy vahtimestarin asunto ja sen pohjoispuolella ulkokuonerakennus. Vahtimestarin asunto, ns. Juntusen talo piharakennuksineen purettiin vasta 1980-luvun alussa, muut Koskitien varren rakennukset jo aiemmin. Katkoviivalla alueen keski- ja pohjoisosiin on osoitettu uusien rakennusten paikkoja, joita ei toteutettu. (Strömmer 1996)

(kartta: Oulun Tilakeskuksen arkisto)

3.1.3 Tuiranpuiston maiseman historiaa

Ilmakuvat havainnollistavat Tuiranpuiston ja sen ympäristön kehitystä. Tuiranpuiston ympäristössä on nähtävissä sotien jälkeisen rakentamisen merkittävät vaikutukset, mutta puisto itsessään on kokenut vain vähäisiä muutoksia.

Puiston eteläpuolinen alue alkoi kaupungistua Koskikeskuksen ja Merikosken voimalaitossuunnitelmien sekä Koskikeskuksen asemakaavan vahvistuttua 1940-luvulla. Kanavan kaivamisen seurauksena Toivoniemestä tuli saari. (Oulun kaupunki 2015)

Tuiranpuiston itäpuolella näkyy Merikoskenkadun ympäristön muutos. Vuosina 1958 - 1963 rakentui Merikoskenkatua rajaavat seitsemän- ja kahdeksankerroksiset talot, jotka muodostavat porttiaiheeseen pohjoisesta keskustaan saavuttaessa. (Oulun kaupunki 2015)

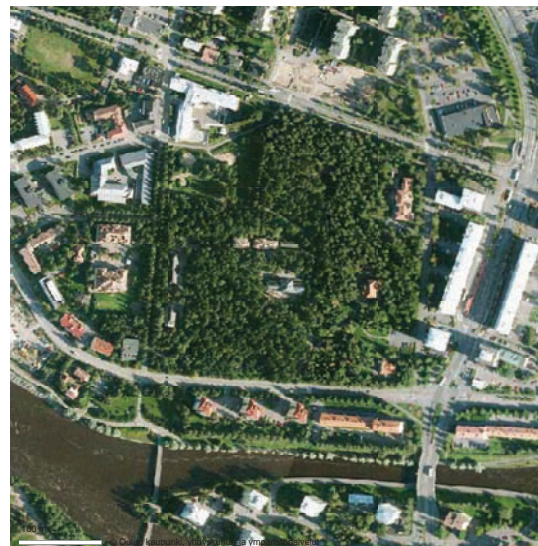
Tuiranpuisto on muuttuneen kaupunkiympäristön keskellä säilynyt lähes muuttumattomana kokonaisuutena. Merkittävin ilmakuvistakin erottuva muutos näkyy puiston luoteisnurkassa. 1940-luvun kuvassa paikalla erottuu kasvimaata, jonka paikalla sijaitsee nykyisin leikkipuisto. Leikkialueen pohjoispuolelle valmistui vuonna 1998 Tuirankartanoksi nimetty vanhusten palvelutalo.

Kuva 19. 1947 (Oulun seudun karttapalvelu)

Kuva 20. 1980 (Oulun seudun karttapalvelu)

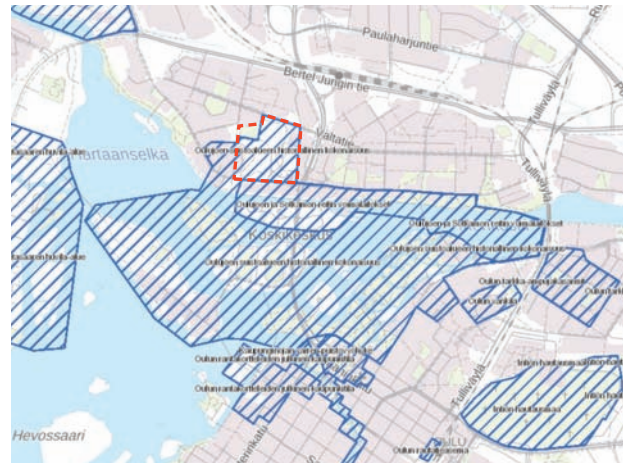

Kuva 21. 2012 (Oulun seudun karttapalvelu)

3.2 Kulttuuriympäristö

Tuiranpuisto kuuluu Oulujoen suistoalueen historialliseen kokonaisuuteen, jonka Museovirasto on määritellyt RKY 2009 inventoinnissa valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Alue käsittää Oulunjoen suiston, joka sisältää monipuolista teollisuushistoriaan liittyvää rakennuskantaa, vesivoimalaitoksen sekä joen rantojen virkistysalueita. Tuiranpuisto entisenä kunnallissairalaan alueena sekä kuurojenkoulun alue Tuiranpuiston länsipuolella kuuluvat alueeseen. (Museovirasto 2009)

Arvokkaita alueita Oulussa, osa I -selvityksessä (Oulun kaupunki 1999) Tuiranpuisto muodostaa yhden keskustan ja sen lähiympäristön 22:sta arvokkaasta aluekokonaisuudesta. Selvityksessä Tuiranpuiston arvoiksi luetaan sen alkuperäisyys, edustavuus ja yhtenäisyys. Selvityksessä mainitaan, että *alue on Oulussa kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja se kertoo sairaalarakentamisen historiasta*. Lisäksi selvityksessä alueen arvoihin luetaan muun muassa se, että *Tuiranpuisto on*

Kuva 22. Tuiranpuisto kuuluu valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön Oulunjoen suistoalueen historialliseen kokonaisuuteen (karttaote: Maanmittauslaitos. Paikkatietoikkuna).

ainoita Tuirassa säilyneitä vanhaa rakennuskantaa sisältäviä alueita. Selvityksessä Tuiranpuiston omaleimaisen tunnelman sanotaan syntyvän sen historiasta ja rakennuskannasta.

Alueen rakennukset on suojeltu asemakaavalla.

Kuva 23. Ote Oulun ajantasa-asemakaavasta (Oulun seudun karttapalvelu)

SR

Suojeltavien rakennusten korttelialue. Korttelialueen käyttötarkoituksen tulee edistää alueen rakennusten rakennustaiteellisten, kulttuurihistoriallisten tai kaupunkikuvallisten arvojen säilymistä.

sr-2

Suojeltava rakennus tai sen osa, jota ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Rakennuksessa tehtävät korjaus- ja muutostyöt sekä lisä- ja uudisrakentaminen on suoritettava siten, että rakennuksen rakennustaiteellinen, kulttuurihistoriallinen tai kaupunkikuvallinen arvo säilyy. Mikäli rakennuksessa tai sen lähiympäristössä on aikaisemmin suoritettu tämän pyrkimyksen vastaisia toimenpiteitä, on ne rakennuksen korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava entistään tai muulla rakennukseen tai lähiympäristöön sopivalla tavalla.

sr-5

Suojeltava rakennus tai sen osa, jossa saa suorittaa kaavassa osoitetun käyttötarkoituksen edellyttämiä peruskorjaus- ja muutostöitä. Rakennusta ei saa korvata uudella.

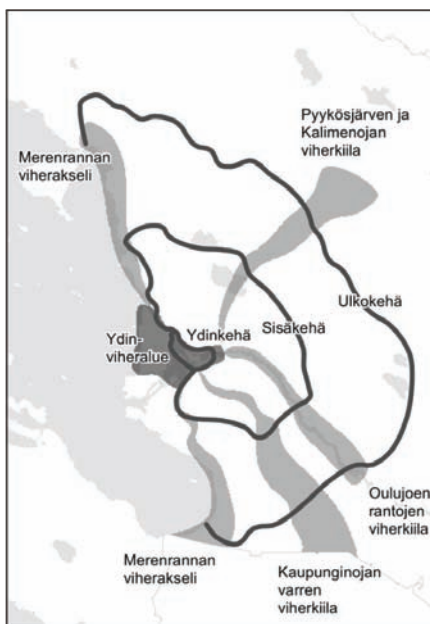
3.3 Alue osana laajempaa viheralueverkostoa

Tuiranpuisto sijoittuu Oulun suistoalueen yhteyteen. Suistoalue on kaupungin keskeisintä aluetta ja Oulun viheralueverkoston ydinaluetta, joka käsittää monia kaupungin historiallisesti ja maisemallisesti merkittäviä kohteita. Alueella vuorottelevat eri-ikäiset rakennetut ja rakentamattomat maisemat, jotka muodostavat laajan puisto- ja virkistysalueiden kokonaisuuden. Alueen puistoihin kuuluvat Tuiranpuiston lisäksi muun muassa laaja Hupisaarten kokonaisuus, Kuusisaari, Linnansaari ja Franzéninpuisto ja Kaupunginojan varren puistot. Kaupunginojan puistot liittyvät suistoalueen kaupungin puistovyöhykkeeseen. (Oulun kaupunki 2014; Oulun kaupunki 2015)

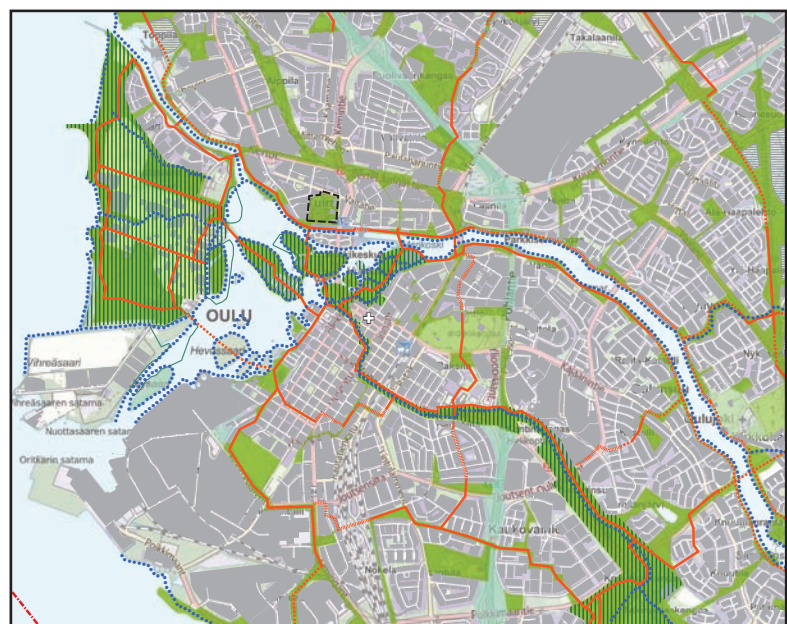
Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus -suunnitelmassa (Oulun kaupunki 2014) Tuiranpuisto on osoitettu tärkeäksi viheralueverkoston osaksi. Tuiranpuisto edustaa monipuolista metsäistä kaupunkiluontoa muuten tiiviisti rakennetun kaupunkirakenteen keskellä.

Tuiranpuisto täydentää myös Oulun virkistyspalveluiden kokonaisuutta. Selvitysalueen luoteisosassa on kesällä 2017 kunnostettu leikkipuisto ja lisäksi Tuiranpuistossa kiertää valaistu kuntopolku. Vuonna 2017 Tuiranpuistoon suunniteltiin kuntopolkua pitkin kulkeva maankohoamispolku, joka havainnollistaa maankohoamista vuosisatojen aikana. Talvisin kuntopolkua pitkin kulkee kilometrin mittainen latureitti.

Tuiranpuisto sijaitsee lisäksi merkittävien kevyen liikenteen reittien läheisyydessä. Tuiranpuistosta etelään Ranta-Tuirassa kulkee tärkeä kevyen liikenteen reitti kanavan rannan suuntaisesti ja Tuiranpuiston pohjoispuolitse toinen merkittävä itä-länsisuuntainen yhteys Valtatien molemmin puolin. Lisäksi Tuiranpuiston länsipuolelta kulkee etelä-pohjoissuuntainen kevyen liikenteen reitti Kangaspolkua pitkin. (Oulun kaupunki 2012)

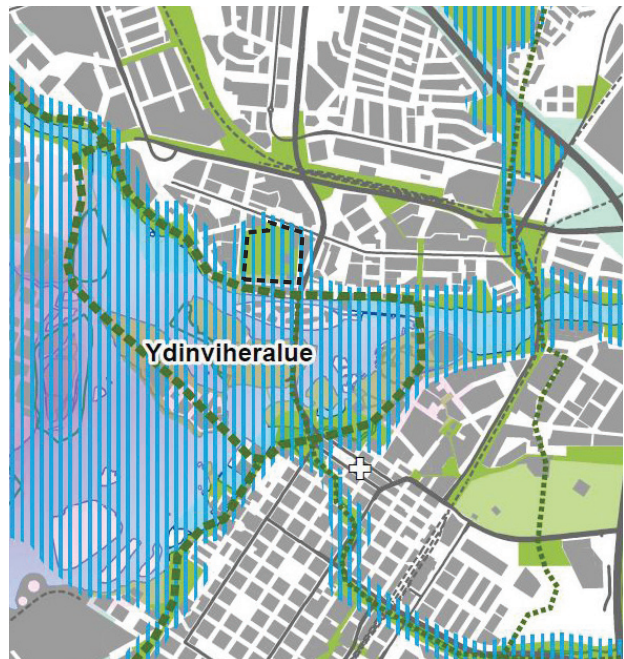
Kuva 24. Oulun viherverkoston runko. Tuiranpuisto sijaitsee Oulujoen suiston ydinkehällä (Oulun kaupunki 2014).

Kuva 25. Ote Oulun viheralueverkostokartasta (Oulun kaupunki 2014)

Kuva 26. Jalankulku- ja pyörätieverkko 2016 (Oulun kaupunki)

Kuva 27. Ote Oulun viherverkosto ja luonnon monimuotoisuus -suunnitelmasta Luonnon ja maiseman suositukset maankäytölle -kartasta (Oulun kaupunki 2014). Tuiranpuiston alue kuuluu tärkeän viheralueverkoston osaksi (sininen pystyraidoitus). Tuiranpuisto esitetty mustalla rajauksella.

3.4 Alueen maiseman nykytilanne

3.4.1 Maisemarakenne

Tuiranpuisto sijoittuu laajassa maisemarakenteen tarkastelussa maisemarakenteen solmukohtaan Oulujoen suistoon (Oulun kaupunki 2014). Selvitysalue sijoittuu maisemarakenteessa välivyöhykkeeseen laakson ja selänteen välille.

Tuiranpuiston topografia vaihtelee noin +10 mmpy ja +17 mmpy välillä. Maasto nousee selvitysalueen eteläreunassa sijaitsevasta Koskitiestä loivasti alueen keskiosaa kohden. Keskiosaan muodostuu kumpare, jossa maaston korkein kohta nousee +17 mmpy nykyisen päiväkodin läheisyydessä. Selvitysalueen pohjois- ja itäosa ovat melko tasaista. Maaston korkeusvaihtelut ovat alueella melko loivia.

Tuiranpuiston maaperä vaihtelee alueen eteläosan hiekkamoreenista pohjoisosan karkeaan hietaan.

Kuva 28. Oulun maaperä ja rakennukset (Maanmittauslaitos. Paikkatietoikkuna)

3.4.2 Maisemakuva

Kuva 29.

30. ---> Sivujen 29 ja 31-34 valokuvien näkömies sijainti

Maisemakuva alueen ulkopuolelta

Tuiranpuisto rajautuu etelässä Koskitiehen, idässä Tuirantiehen, pohjoisessa Valtatiehen ja lännessä kävely- ja pyöräilyliikenteelle tarkoitettuun Kangaspolkuun.

Alueen ulkopuolelta tarkasteltuna Tuiranpuisto näyttäytyy suurelta osin hyvin sulkeutuneena. Yleisilme on metsäinen. Erityisesti Tuiranpuiston

etelä-, itä- ja länsireunojen kasvillisuus on tiivistä ja puiston sisälle ei avaudu juurikaan näkymiä. Sulkeutuneisuutta vahvistaa aluetta osin rajaava aita. Rakennukset ovat suurelta osin tiiviin kasvillisuuden ympäröimiä viereisiltä kaduilta ja kulkuväyliltä tarkasteltuina. Entisen synnytys sairaalan ympäristö näkyy selkeimmin viereiselle kadulle.

Kuva 30. Panoram näkymä Toivoniemestä päin. Tuiranpuisto muodostaa metsäisen julkisivun kuvan taustalla kuvan keskiosassa.

Kuvat 31 ja 32. Näkymiä Koskitieltä selvitysalueen eteläpuolelta, Tuiranpuisto sijoittuu kuvissa vasemmalle puolelle. Tuiranpuiston alue näyttäytyy puustoisena ja maisemakuvaltaan sulkeutuneena.

Kuvat 33 ja 34. Näkymiä Tuirantieltä Tuiranpuiston alueelle. Vasemmalla entisen synnytysairaalan alue, oikealla. Hermolan rakennus pilkottaa kasvillisuuden peitosta.

Kuva 35. Näkymä selvitysalueen koillispuolelta, Tuirantien ja Valtatien risteyksestä. Tuiranpuisto näyttäytyy yleisilmeltään metsäisenä, entisen synnytysairaalan alue näkyy puiden lomasta kuvan vasemmassa reunassa.

Valokuvien paikat on esitetty sivulla 28.

Maisemakuva selvitysalueella

Kuva 36. Maisemakuva

	<i>puistometsä</i>		<i>tärkeä näkymä</i>
	<i>tiivis kasvillisuus maisemakuva sulkeutunut</i>		<i>maisemallisesti merkittävä puuryhmä/yksittäispuu (havu-/lehtipuu)</i>
	<i>puistomainen alue</i>		<i>maamerkki vesitorni</i>
	<i>rakennusten pihapiiri</i>		<i>maisemahäiriö hoitamattomat pihapiirit, koillisnurkan yhdyskuntatekniikan rakennus</i>
	<i>leikkipaikan ympäristö maisemakuva avoin</i>		<i>puistoaluetta rajaava aita</i>
	<i>reitti sora/kivituhka/hake/kiveys</i>		<i>maisematilan reuna</i>
	<i>reitti asfaltti</i>		<i>selvitysalueen rajaus</i>

Maisemakuva on melko saman tyyppistä koko Tuiranpuistossa. Yleisilme on varsin metsäinen, erityisesti mäntyvaltaiset puistometsät ovat luonteenomaisia alueelle. Muutamissa kohdin rakennusten pihapiirien lisäksi ympäristö on hoidetumpaa ja puistomaisempaa: pohjoisosan alppiruusualueella sekä kaakkoisosassa entisen ylilääkärin asunnon ja hermosairaalan välillä.

Tuiranpuiston luoteiskulmaan sijoittuva näkymiltään avoin leikkipaikka muodostaa muusta alueesta poikkeavan oman kokonaisuutensa. Leikkipuiston maisemakuvaltaan pääosin avoin ympäristö ilmentää alueen historiallisesti avointa maisemakuvaa. Alue on toiminut aikoinaan kasvimaana. Selvityksen teon aikana kesällä 2017 leikkipuistossa oli käynnissä peruskorjaus, mikä vaikeutti osa-alueen analysointia.

Tuiranpuiston maisemakuva on pääasiassa varsin sulkeutunut, erityisesti paikoissa, joissa metsä muodostuu tiivistä kasvillisuudesta. Selvitysalueen pohjoisosassa mäntyvaltainen, maastoltaan tasainen puistometsä muodostaa puoliavoimen maiseman, jossa näkymät avautuvat metsän läpi. Avoimia, pienialaisia alueita on rakennusten ympäristöissä

Alueen luoteisosassa leikkialueen ja puistometsän välille syntyy selkeä avoimen ja sulkeutuneen maisematilan reuna. Lisäksi sulkeutunut maisematila muuttuu selvästi erityisesti puiston pohjois-, etelä- ja itärajoilla, joissa sulkeutunutta puistoa rajaavat avoimemmat ympäristöt.

Entisen kunnallissairaalan rakennukset sijoittuvat harvakseltaan eri puolille Tuiranpuistoa, ja raken-

Kuva 37. Näkymä Tuiranpuiston keskiosan tyhjillään olevien rakennusten edustalta, taustalla entinen sairasosasto, nykyinen päiväkot.

Kuva 38. Tuiranpuiston eteläosan puistometsää.

Kuva 39. Leikkipuisto Tuiranpuiston luoteisosassa muodostaa maisemakuvaltaan oman, muusta alueesta poikkeavan osansa.

Valokuvien paikat on esitetty sivulla 28.

nusten ja niiden pihapiirien välillä on metsäisiä alueita. Alueen maisemakuvan ominaispiirteenä on teiltä ja poluilta avautuvien näkymien päättäneenä tyypillisesti mäntyjen lomasta näkyvät rakennukset. Paikoin rakennusten pihapiiristä on näköyhteys puuston läpi toisen rakennuksen pihapiiriin.

Tuiranpuiston maamerkinä korostuu tyhjillään olevan entisen pesutupa- ja laboratoriorakennuksen vesitorni. Lisäksi maisemasta erottuu joitakin maisemallisesti merkittäviä yksittäispuita ja puuryhmiä, joiden sijainti on merkitty kuvaan 36.

Rakennetut ympäristöt pihapiireineen

Tuiranpuistossa erityisesti käytössä olevien rakennusten pihapiirit muodostavat puistoon avoimempia muun muassa kulkuväyliä, nurmipintoja ja istutuksia käsittäviä alueita. Puiston länsilaidalla ja keskiosissa rakennusten pihapiirit muodostavat tiiviimpiä kokonaisuuksia, kun taas selvitysalueen itälaidalla rakennukset pihapiireineen sijoittuvat väljemmin.

Entisen erityisosaston ja Ruttolan hoidetut pihapiirit Tuiranpuiston länsiosissa muodostuvat hoidetuista nurmialueista, asfaltoiduista reiteistä, istutuksista sekä paikoin alkuperäisestä metsä-

Kuvat 40 ja 41. Puistomaisimpia osia ovat ylilääkärin asunnon ja Hermolan välinen alue (vas.) sekä alppiruusuistutukset (oik.).

Kuvat 42 ja 43. Tuiranpuiston metsäisiä osia. Vasemmalla lehto leikkipuiston eteläpuolella. Oikealla näkymä Tuiranpuiston pohjoisosan puistometsästä.

Valokuvien paikat on esitetty sivulla 28.

lajistosta. Keskeemmällä puistossa sijaitsevien, nykyisin käyttämättöminä olevien entisen ruumishuoneen, laboratorion sekä ruokalan ja varastorakennuksen ympäristö taas on pusikoitunut, ja pihapiirissä on runsaasti erilaisia puutarha- ja viljelykasvien jäänteitä.

Puiston keskiosissa sijaitsevan entisen sairausosaston avoimessa, hoidetussa pihapiirissä näkyy nykyinen käyttö päiväkotina. Talon ympäristössä vaikuttavat nurmipinnat, jotkin puu- ja pensasistutukset, asfalttinen väylä sekä aidattu leikkialue.

Lisäksi alueen itälaidalla on kolme hoidettua pihapiiriä. Entisen ylilääkärin asunnon sekä Hermolan pihapiirit muodostuvat pääosin hoidetusta nurmesta, joistakin istutuksista sekä rakennusta ympäröivästä kivituhka-/sora-alueista ja -väylistä.

Entisen synnytysairaalan piha avautuu puiston pihapiireistä vahvimmin ulospäin. Rakennuksen ja Tuirantien välissä on hoidettua nurmipintaa, jolla kasvaa enimmäkseen männyistä koostuvaa harvahkoa puustoa. Rakennuksen toisella puolella pihaa hallitsee kivetty alue ja sitä rajaava kaareva pergolarakenne.

Kuva 44. Entinen ylilääkärin asunto pihapiireineen

Kuva 45. Entinen erityisosasto ja Ruttola sekä niiden pihaa asfalttivyyläineen

Kuva 46. Näkymä entiselle synnytysairaalle Tuiranpuiston rakennuksia ympäristöineen.

Kuva 47. Entistä Hermolaa ja sen piha-alueita

Valokuvien paikat on esitetty sivulla 28.

Maiseman ongelmakohdat ja häiriöt

Tuiranpuisto on yleisilmeeltään varsin yhtenäinen ja maiseman ongelmakohdat ja häiriöt ovat melko vähäisiä. Yhtenä puiston maisemahäiriönä voidaan nähdä tyhjillään olevien rakennusten ympäristön hoitamaton ulkonäkö alueen keskiosassa, jossa epäsiisti ja pusikoitunut pihapiiri vaatii hoitoa. Alueen koillisreunassa uudempi yhdyskuntatekniikan rakennus (rak. 1991) taas sulkee kulkureitin ja estää näkymiä entiselle synnytysairaallalle.

Lisäksi Tuiranpuiston sulkeutuneisuus ympäröiville alueille voidaan nähdä ongelmallisena. Erityisesti puiston etelä- ja itäreunan maisemakuvaa voisi paikoin avartaa. Tärkeää olisi selkeyttää alueelle saapumista, erityisesti Tuiranpuiston lounaiskulmalta. Myös alueen vanhojen rakennusten näkymistä ympäröiville kaduille ja kulkuväylille voisi lisätä.

Kuvat 48 ja 49. Käyttämättä olevien rakennusten pihapiirit kaipaavat siistimistä.

Kuva 50. Muun muassa graffitit luovat pihapiireihin paikoin epäsiistin vaikutelman.

Kuva 51. Koillisnurkassa yhdyskuntatekniikan rakennus heikentää yhteyttä Valtatieltä puistoon.

Valokuvien paikat on esitetty sivulla 28.

3.5 Maisemaselvityksen keskeiset huomiot

- *Tuiranpuiston alue kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun ympäristöön (RKY) "Oulunjoen suistoalueen historiallinen kokonaisuus".*
- *Tuiranpuiston rakennukset on suojeltu asemakaavalla.*
- *Tuiranpuisto muodostaa noin 9,5 hehtaarin, pääsääntöisesti puistometsäisen kokonaisuuden, joka on tärkeä viherverkoston osa. Se edustaa kulttuurihistoriallisten arvojen lisäksi monimuotoista kaupunkiluontoa rakennettujen korttelien keskellä.*
- *Maisemarakenteeltaan Tuiranpuisto sijoittuu välivyöhykkeeseen jokisuiston ja selänteen välille loivaan rinteeseen. Maaperältään alue on hiekkamoreenia / karkeaa hietaa.*
- *Entiset sairaalarakennukset ovat sijoittuneet harvakseltaan eri puolille Tuiranpuistoa. Erityisesti käytössä olevien rakennusten pihapiirit muodostavat puistoon avoimempia muun muassa kulkuväyliä, nurmipintoja sekä istutuksia käsittäviä alueita.*
- *Rakennusten välille sijoittuu pääasiassa mäntyvaltaista puistometsää. Alueen tilarakenne on säilynyt varsin muuttumattomana alueen rakentumisesta lähtien. Poikkeuksen tekee alueen luoteisosa, johon sijoittuu leikkipuisto entisen kasvimaan paikalle. Leikkipuisto muodostaa muusta alueesta poikkeavan oman osa-alueensa.*
- *Maisemakuvaltaan Tuiranpuisto on varsin sulkeutunut alueen ulkopuolelta tarkasteltuna. Se näyttäytyy ympäröiviltä kaduilta metsäisenä, ja alueella olevat rakennukset peittyvät suurelta osin puuston taakse. Aluetta osin kiertävä aita lisää sulkeutunutta vaikutelmaa. Leikkialueen ja puistometsän välille syntyy selkeä avoimen ja sulkeutuneen maisematilan reuna.*
- *Alueen maisemakuva on osin sulkeutunutta tiiviin kasvillisuuden takia, osin näkymät avautuvat puistometsän läpi. Tyypillistä Tuiranpuiston maisemakuvulle on näkymien päätteenä mäntyjen lomassa pilkottavat vanhat sairaalarakennukset.*
- *Puiston merkittävin maamerkki korkeana rakenteena on laboratoriorakennuksen korkea vesitorni.*
- *Tuiranpuistossa maisemahäiriöksi voidaan katsoa etenkin puiston keskiosassa sijaitsevien, tyhjillään olevien rakennusten huonokuntoiseksi päässeet ympäristöt.*
- *Tuiranpuistosta on vaikea osoittaa maiseman kannalta yksittäisiä, erityisiä, toista merkittävämpiä osa-alueita. Alue muodostaa varsin yhtenäisen, ja tilarakenteeltaan kunnallissairaalan ajoilta alkuperäisen kokonaisuuden. Sen maiseman, kulttuuriympäristön ja viherympäristön arvo koostuu alueen kokonaisuudesta.*

4. YHTEENVETO JA SUOSITUKSET

4.1 Yhteenveto alueen luonto-, kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoista

Oheiseen karttaan (kuva 52) on koostettu tässä Tuiranpuiston maisema- ja luontoselvityksessä sekä muissa selvityksissä tunnistetut arvot.

Kuva 52. Alueen arvot

VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄT ARVOT

valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

PAIKALLISESTI MERKITTÄVÄT ARVOT (aiemmissa selvityksissä tunnistetut)

tärkeä viheralueverkoston osa
(Oulun viherverkosto ja luonnon monimuotoisuus)

kulttuurihistoriallisesti avokkait aluekohteet
Oulussa (Avokkaita alueita Oulussa, osa I)

TÄSSÄ MAISEMA- JA LUONTOSelvITYKSESSÄ TUNNISTETTUJA ARVOJA

tärkeä kasvillisuuskuvio

II-luokan lepakoalueet
(tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti)

tärkeä näkymä

maisemallisesti merkittävä
puuryhmä/ yksittäispuu (havu-/lehtipuu)

maamerkki

selvitysalueen rajaus

4.2 Yleisiä suosituksia

YLEISIÄ SUOSITUKSIA MAANKÄYTTÖÖN

- Alue on kaupunkiluonnon, kulttuuriympäristön sekä viheralueverkoston kannalta tärkeä. Alue suositellaan säilytettävän pääsääntöisesti puistona, osana viheralueverkostoa.
- Pienimuotoista rakentamista, yksittäisiä rakennuksia voidaan tutkia sijoitettavan tietyille osa-alueelle (osa-alueet esitetään seuraavilla sivuilla).
- Mahdollinen täydennysrakentaminen on tutkittava erittäin huolella ja sopeuduttava olemassa olevaan tilarakenteen kokonaisuuteen ja rakentamisen mittakaavaan.
- Tilarakenteen ominaispiirteet on säilytettävä. On vaalittava rakennusten ja väljän ympäristön suhdetta. Lisäksi on vaalittava näkymiä rakennuksista toisiinsa.
- Yhteyksiä laajempaan viheralueverkostoon on tärkeää säilyttää/kehittää.
- Alue luokan II lepakkoalueena (tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti) on huomioitava maankäytössä.
- Luokan I (lisääntymis- ja talvehtimispaikka) alueet ovat Tuiranpuistossa todennäköisesti vanhoja rakennuksia. Rakennusten saneeraus- tai purkamisessa lepakot tulee ottaa huomioon. Mahdolliset talvehtimispaikat rakennusten yhteydessä tulee tällöin kartoittaa tarkemmin.

PUISTON HOITON LIITTYVIÄ SUOSITUKSIA

- Lepakkojen kannalta metsän lomassa tulee vaalia aukeita paikkoja. Lisäksi kukkivia istutuksia tulee suosia, sillä ne houkuttelevat hyönteisiä ja siten myös lepakkoja.
- Lahopuita ja keloja tulee säästää lepakoille ja pikkulinnuille.
- Määritellään selkeämmin luonnontilaisen kaltaisina vaalittavat metsäalueet ja istutettavat alueet. Esimerkiksi: 1. Täysin muokatut alueet, kuten alppiruusuistutukset. 2. Osittain muokatut alueet. 3. Luonnonmukaiset alueet. Näiltä alueilta poistettaisiin vieraslajit ja maaperää muokattaisiin varoen.
- Puiston vaihteleva maisemakuva säilytetään vaalimalla sen monenlaisia miljöitä sulkeutuneemmista metsäalueista avoimempiin ympäristöihin.
- Pusikoituneet ja epäsiistit pihapiirit tyhjillään olevien rakennusten ympäristössä vaativat hoitoa. Lisäksi alueen vanhojen rakennusten näkymistä ympäröiville kaduille ja kulkuväylille voisi lisätä maisemanhoidon keinoin.

4.3 Maisemalliset maankäyttösuositukset

Kuva 53. Alueen arvot

- nykyinen rakennettu miljöö pihapiireineen
- hienovaraiset maankäytön muutokset mahdollisia
- säilytettävä ensisijaisesti viheralueverkoston osana, tapauskohtaisesti maankäytön muutokset harkittavissa (kasvillisuudeltaan tärkeä alue, ei lain suojaamia kohteita (ks. s. 9))
- säilytettävä viheralueverkoston osana, pääasiassa puistometsänä
- säilytettävä viheralueverkoston osana, pääasiassa maisemakuvultaan avoimena alueena
- keskeinen viheryhteys / viheryhteystarve
- selvitysalueen rajaus

OSA-ALUE 1

- Rakennusten välinen puistometsäinen alue on paikallisesti merkittävää viheraluetta niin kaupunkiluonnon kuin virkistysnäkökulmasta. Osa-alueella on lisäksi kulttuuriympäristönä valtakunnallista arvoa. Lisäksi alueelle sijoittuu II-luokan lepakkoalue (tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti).
- Alue suositellaan säilytettävän viheralueverkoston osana.

OSA-ALUEET 2, A-C

- Osa-alueet 2A-C sijoittuvat alueen selvitysalueen reunoille, katujen varrelle.
- Reuna-alueet suositellaan säilytettävän pääasiassa viheralueina ja puistometsänä. Alueelle sijoittuu II-luokan lepakkoalue (tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti).
- Reuna-alueille 2A ja 2C voidaan jatkosuunnittelussa tutkia sijoitettavaksi harkitusti yksittäisiä rakennusmassoja, joiden ympäristö säilytetään puistomaisena.
- Osa-alueille sijoittuva puusto tulee huomioida alueiden jatkosuunnittelussa.
- Viheryhteyksien säilyminen Tuiranpuistoon ja puiston läpi tulee varmistaa mahdollista täydentävää rakentamista suunniteltaessa.
- Osa-alue 2B tulee ensisijaisesti säilyttää puistometsäisenä viheralueverkoston osana. Se on osoitettu kasvillisuusselvityksessä Tuiranpuiston kasvillisuuden kannalta yhdeksi alueen tärkeimmistä osista alkuperäisen kaltaisena metsäluontotyyppinä (mustikka-tyypin, pääasiassa mäntyvaltainen metsä, ks. s. 23). Selvityksessä ei ole kuitenkaan tunnistettu lain mukaan suojeltavia luontoarvoja osa-alueella. Maankäytön muutoksia alueella voidaan tapauskohtaisesti harkita, mikäli se nähdään alueen jatkosuunnittelussa kokonaisrakenteen kannalta olennaiseksi.

OSA-ALUE 3

- Osa-alue sijoittuu nykyisen Tuiranpuiston keski- ja länsiosaan sijoittuvien rakennusten väliin.
- Alueelle voidaan harkita mittakaavaan soveltuvaa, pienimittakaavaista täydennysrakentamista.
- Mahdollinen täydentävä rakentaminen tulee sovittaa harkiten olemassa olevaan rakennuskantaan.
- Osa-alueelle sijoittuva puusto tulee huomioida jatkosuunnittelussa.

OSA-ALUE 4

- Osa-alue sijoittuu Tuirankartanon eteläpuolelle. Alueelle sijoittuu leikkipuisto ja alueella on virkistysarvoja. Lisäksi osa-alueen pääasiassa avoin maisemakuva ilmentää vanhan sairaala-alueen historiallista avointa maisemakuvaa (entinen kasvima). Osa-alueen eteläreunaan sijoittuu lisäksi II-luokan lepakkoalue (tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti).
- Osa-alue suositellaan säilytettäväksi viheralueverkoston osana ja maisemakuvaltaan pääasiassa avoimena.

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

Hautala, Kustaa 1976. Oulun kaupungin Historia IV. 1856 - 1918.

Hautala, Kustaa 1982. Oulun kaupungin Historia V. 1918 - 1945.

Ijäs A. 2017a. Pohjanlepakko. Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. <<http://www.lepakko.fi/suomen-lepakkolajit>> viitattu 4.8.2017.

Ijäs A. 2017b. Pohjanlepakko. Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. <<http://www.lepakko.fi/suomen-lepakkolajit>> viitattu 4.8.2017.

Koskimies P., 1994: Linnuston seuranta ympäristöhallinnon hankkeissa. Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja – sarja B. Helsinki. 83 s.

Koskimies P. & Väisänen R., 1988 (toim.): Linnustonseurannan havainnointiohjeet. 2. painos. – Helsingin yliopiston eläinmuseo. Helsinki.

Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096

Luonnonsuojeluasetus 14.2.1997/160. <<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19970160>> viitattu 11.8.2017.

Luontodirektiivi. Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta.

Lämsä, Anu 2007. Tuiranpuiston hoitosuunnitelma. Oulun kaupunki. Tekninen keskus.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132

Museovirasto 2009. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt. http://www.rky.fi/read/asp/r_default.aspx

Oulun kaupunki 1999. Arvokkaita alueita oulussa. osa 1.

Oulun kaupunki 2012. Oulun keskusta-alueiden kaupunkikuvaselvitys.

Oulun kaupunki 2013. Rakennussuojeluryhmä. Oulun kulttuuriympäristöohjelma.

Oulun kaupunki 2014. Oulun viherverkosto ja luonnon monimuotoisuus -suunnitelma.

Oulun Kaupunki 2015. Arvokkaita alueita Oulussa 2015, Keskeinen kaupunkialue.

Oulun kaupunki. Oulun historialliset kartat. <<https://www.ouka.fi/oulu/kadut-kartat-ja-liikenne/oulu-historialliset-kartat>> viitattu 3.8.2017.

Strömmer, Kristiina 1996. Tuiranpuiston tulevaisuus eli mitä virkaa vanhalle? Selvitys Oulun vanhan kaupunginsairaalan alueen ja rakennusten käyttömahdollisuuksista. Diplomityö Oulun yliopiston arkkitehtuurin osastolla 20.5.1996.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2012. Suositus lepakkokartoituksista luonto-kartoittajille, tilaajille ja viranomaisille. Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2017. <<http://www.lepakko.fi/>> viitattu 9.8.2017.

SYKE 2014a. Pohjanlepakko. Luontodirektiivin laji (liite IV). 28.2.2014 Suomen ympäristökeskus.

SYKE 2014b. Isoviiksisiippa. Luontodirektiivin laji (liite IV). 14.4.2014 Suomen ympäristökeskus.

SYKE 2014c. Viiksisiippa. Luontodirektiivin laji (liite IV). 14.4.2014 Suomen ympäristökeskus.

SYKE 2014d. Korvayökkö. Luontodirektiivin laji (liite IV). 14.4.2014 Suomen ympäristökeskus.

Tiainen J., Mikkola-Roos M., Below A., Jukarainen A., Lehikoinen A., Lehtiniemi T., Pessa J., Rajasärkkä A., Rintala J., Sirkiä P. & Valkama J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Bird Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.

Tonteri Tiina, Ahlroth Petri, Hokkanen Marja, Lehtelä Markku, Alanen Aulikki, Hakalisto Sirkka, Kuuluvainen Timo, Soininen Timo, 2008. Metsät. Julk.: Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.). Suomen luontotyyppejen uhanalaisuus – Osa 2: Luontotyyppejen kuvaukset. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. S. 257–334.

Tynjälä M., 2004 (toim.): Oulun pesimälinnusto. Oulun kaupunkilintuatlaksen 1997-99 tulokset. Oulun kaupunki ympäristövirasto, Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys. Painotalo Suomenmaa, Oulu.

Valkama J., Vepsäläinen V. & Lehikoinen A. 2011: Suomen III Lintuatlas. Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. Helsinki. <<http://atlas3.lintuatlas.fi>>

Väisänen R., Lammi E. ja Koskimies P., 1998: Muuttuva pesimälinnusto. Otavan kirjapaino, Keuruu.

Väre Henry, Ulvinen Tauno, Vilpa Erkki, Kalleinen Lassi, 2005. Oulun kasvit Piimäperältä Pilpasuolle. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Norrlinia 11. Oulun kaupunki, Oulun seudun ympäristövirasto. Julkaisu 2/2005.

Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu <<http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/>>
<[http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Ruissalon_lehdot\(5494\)](http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Ruissalon_lehdot(5494))>

Kuvalähteet

Kartat

Maanmittauslaitos. Paikkatietoikkuna <<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>>

Oulun kaupunki 2014. Oulun viherverkosto ja luonnon monimuotoisuus -suunnitelma.

Oulun kaupunki. Jalankulku- ja pyörätieverkko 2016. <<https://www.ouka.fi/oulu/kadut-kartat-ja-liikenne/kevyt-liikenne>> (viitattu 24.8.2017)

Oulun seudun karttapalvelu <<https://kartta.ouka.fi/>>

Vanhat kartat

Kansallisarkisto. P. Nymanssonin kokoelma

Maakunta-arkisto

Oulun kaupungin arkisto

Oulun Tilakeskus arkisto

Vanhat valokuvat

Museo- ja tiedekeskus Luuppi. Terveystieteiden museon kokoelmat

Museo- ja tiedekeskus Luuppi. Uuno Laukan kokoelma

Valokuvat

Kuva 4 ja liite 1: Olli-Pekka Siira

Muut: Hanna Hannula

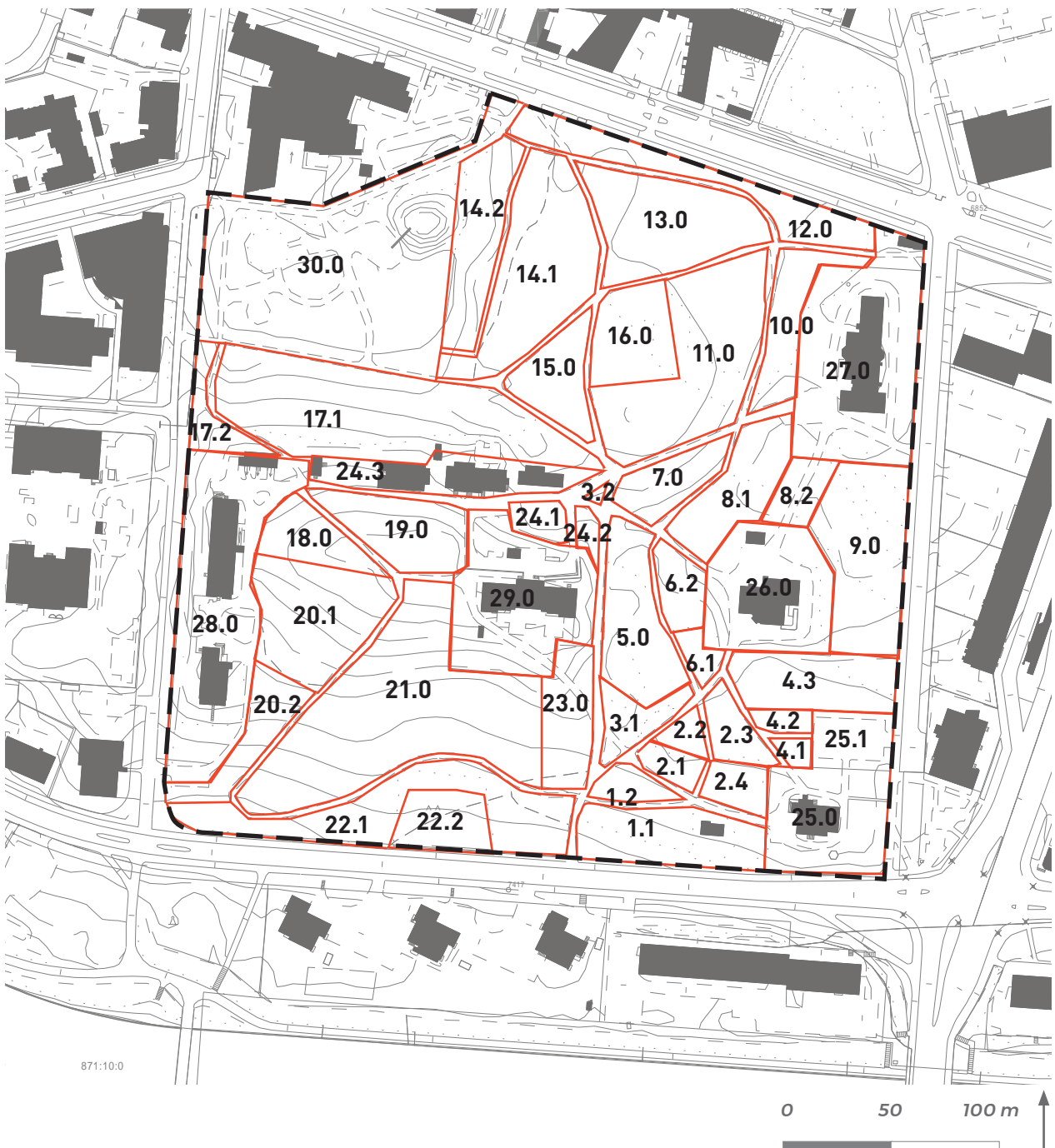
LIITTEET

Liite 1. Tuiranpuiston kasvillisuuskuviot

Kasvillisuuskuvioiden numerointi noudattaa Oulun kaupungin Tuiranpuiston hoitosuunnitelmasa (Lämsä 2007) esitettyjä numerokoodeja. Kuviot ovat suhteellisen pienialaisia (suurin kuvio 0,76 ha). Kasvillisuuskuvioiden pinta-alat perustuvat hoitosuunnitelmassa esitettyihin tietoihin (Lämsä 2007). Alueet on jaettu tässä esityksessä kolmeen ryhmään: 1. Lähimetsät, joilla tarkoitetaan Tuiranpuiston metsämäisiä alueita, joilla kasvillisuus on

luontaisen kaltaista; 2. Tontit, joilla tarkoitetaan rakennusten ympäristöjä ja pihapiirejä ja 3. Puutarhat, joilla tarkoitetaan alueita, joissa maaperä on käsitelty tai niille on tuotu täytemaata ja joiden kasvillisuus on muutettu - näihin kuuluvat kylvönummikot ja pensasistutukset.

Liitteen valokuvat on ottanut Olli-Pekka Siira.

Selvityksessä käytetyt kasvillisuuskuviot, jotka perustuvat alueen hoitosuunnitelmaan (Lämsä 2007). Selvitysalueen rajaus on esitetty mustalla katkoviivalla.

1.1 Lähimetsä 0,2 ha

Koskitien pohjoispuolella sijaitseva pieni metsä-alue, jossa on vanha käytöstä poistunut varastorakennus. Tuoreen kangasmetsän lajistoa, jossa on seassa niittylajistoa. Rakennuksen takana on muuttanutta maaperää sekä puutarhakarkulaisia.

Luontotyyppi: Mustikka-puolukkatyyppin tuore kangas, muokattu, muuttunut reunoiltaan.

Puusto: 20 isoa mäntyä (keski-ikäisiä, arviolta 100 – 130 v vanhoja), 1 iso kuusi. Tavataan myös näitä nuorempaa koivikkoa. Puuston kunto on hyvä - ei lahopuita.

Pensaskerros: Pääasiassa 80-100 cm korkuisia pihlajan taimia Tavataan myös viinimarjaa sekä koivun, tuomen ja haavan taimia.

Kenttäkerros: Kangasmetsän lajeja - puolukka, lillukka, oravanmarja, seinäsammal, metsäkerrossammal. Niittylajeja - ahomansikka, kyläkarhiainen, koiranputki, lehtovirmajuuri, ojakärsämö. Puutarhakarkulaisia - tarhaisomaksaruoho.

(yllinä) Ulkorakennus Tuiranpuiston kasvillisuuskuviolla 1.1; (yllä vasemmalla) ahomansikka (*Fragaria vesca*); (yllä oikealla) Tarhaisomaksaruoho (*Hylotelephium spectabile x telephium*)

1.2. Lähimetsä 0,04 ha

Polkujen ympäröimä pieni metsäsaareke.

Luontotyyppi: Tuore kangas, muuttuma, muokattu.

Puusto: Keski-ikäistä männikköä 4 huomattavaa puuta, 1 iso kuusi.

Pensaskerros: Pääasiassa pihlajaa korkeus < 1 m, vähän tuomen ja koivun taimia.

Kenttäkerros: Mustikka, seinäsammal, huomattavan paljon ruohoja kuten puna-ailakki, oravanmarja, maitohorsma, koiranputki.

2.1. Lähimetsä 0,027 ha

Pieni metsäsaareke. Rajoittuu nurmialueeseen.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttuma, muokattu, istutuksia.

Puusto: 10 isoa mäntyä, muutama koivu, pihlajia, sembramäntyjä. Ei lahopuuta.

Pensaskerros: Tiheä pihlajakasvusto. Muita lajeja - punaviinimarja, koivu, haapa, ruusu, tuomi.

Kenttäkerros: Kangasmetsän ja niityn lajeja - mustikka, lillukka, puna-ailakki, koiranputki, ahomansikka.

Tuiranpuiston kasvillisuuskuvio 2.1 polkujen rajoittama pieni metsäalue.

2.2. Puutarha 0,03 ha

Nurmialue, jota niitetään säännöllisesti. Kummallakin kartoituskäynnillä 10.7. ja 7.8. nurmikko oli vasta niitetty. Maaperä on täytemaata.

Luontotyyppi: Hoidettu nurmialue.

Puusto: Iso kuusi, hopeapaju. Puuston kunto on hyvä.

Pensaskerros: Ei pensaita.

Kenttäkerros: Kylvetyt nurmiheinän lisäksi esiintyy esimerkiksi kasvilajeja -piharatamo, metsäorvokki, hakamaapoimulehti.

Nurmialue, kasvillisuuskuvio 2.2, Hopeapaju vastaniitetyllä nurmikolla.

2.3. Puutarha 0,07 ha

Nurmialue, jossa keskellä kasvaa huomattavan iso kuusi. Maaperä on täytemaata.

Luontotyyppi: Hoidettu nurmialue.

Puusto: Kuusi, koivurykelmä, joitakin pihlajia.

Pensaskerros: Paikoin puustoryhmien puskissa tavataan tuomea, pihlajaa, vadelmaa ja vaahteraa. Kenttäkerros: Kylvetyt nurmiheinän lisäksi puskien juurilla ja reunamilla kasvaa puna-ailakkia, koiranputkea, peltokortetta, nokkosta ja oravamarjaa.

Nurmialue, kasvillisuuskuvio 2.3.

2.4 Lähimetsä 0,055 ha

Pieni metsäsaareke.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttunut, istutuksia.

Puusto: 7 isoa mäntyä, pihlaja, sembramänty, koivuja. Keski-ikäistä - nuorta, hyväkuntoista puustoa.

Pensaskerros: Pihlaja, vaahtera, vadelma, tuomi, kiiltopaju.

Kenttäkerros: Varsin rehevää - puna-ailakkia, alvejuurta.

3.1. Puutarha 0,01 ha

Liikenteenjakaja

Luontotyyppi: Hoidettu pensaikko.

Puusto: Ei puustoa.

Pensaskerros: Ruusupensaita, jaloangervoa.

Kenttäkerros: Rikkaruohoja kuten voikukkaa ja niittyleinikkiä.

Liikenteenjakaja, kasvillisuuskuvio 3.1.

3.2 Puutarha 0,005 ha

Liikenteenjakaja Tuiranpuiston keskellä.

Luontotyyppi: Hoidettu pensainkko.

Puusto: Ei puustoa.

Pensaskerros: Istutettuja syreenipensaita.

Kenttäkerros: Tavanomaisia rikkaruohoja kuten pujo, niittyleinikki, nokkonen, piharatamo, voikukka, koiranputki.

Liikenteenjakaja, kasvillisuuskuvio 3.2.

4.1. Puutarha 0,02 ha

Entisen Kriisikeskuksen edustan nurmialue.

Luontotyyppi: Hoidettu nurmikko.

Puusto: Ei puustoa.

Pensaskerros: Alueen keskellä iso vadelmapuska.

Kenttäkerros: Kylvetyn nurmiheinän lisäksi tavataan vadelmapuskan sisällä koiranputkea, nokkosia ja ritarinkannuksia.

Ritarinkannuksia (*Delphinium* sp.) työntyy esiin vadelmapensaasta (*Rubus idaeus*), kasvillisuuskuvio 4.1.

4.2. Puutarha 0,025 ha

Parkkipaikkaan rajoittunut pieni nurmikkoalue.

Luontotyyppi: Hoidettu nurmialue

Puusto: Tuomi, jota vaivaa tänä vuonna (2017) kehäjäkäköi.

Pensaskerros: Vadelma.

Kenttäkerros: Kylvettyjä heinälajeja.

Tuomet (*Prunus padus* ssp. *padus*) ovat kärsineet tänä vuonna hyönteistuhousta.

4.3. Lähimetsä 0,18 ha

Hoitamaton metsäalue (suunnitelman 2007 mukaista nurmikkoa ei ole perustettu). Alueella tavataan runsaasti vieraslajeja, puutarhakarkulaisia.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, maaperää on muokattu, luontotyyppi on perusteellisesti muuttunut.

Puusto: 4 isoa mäntyä, koivuja, pihlajia, tuomia.

Pensaskerros: Tiheä vatukko, myös vaahteraa ja pihlajan taimia. Rakennuksen liepeillä tavataan syreenipensaita ja virpiangervoa.

Kenttäkerros: Nokkosta, maitohorsmaa. Tavataan myös puutarhakarkulaisia, kuten varsin näyttäviä varjoliljaa ja ritarinkannuksia.

Kasvillisuuskuvion 4.3 puutarhakarkulaisia, jaloritarinkannus (*Delphinium x cultorum*) ja varjolilja (*Lilium martagon*).

5.0 Lähimetsä 0,2 ha

Tuiranpuiston keskellä oleva päiväkodin ja neuvolan välinen pieni metsäalue.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttuma.

Puusto: 32 vanhaa kilpikaarnaista petäjää, lisäksi nuorempia mäntyjä sekä koivuja, haapoja, kuusia ja pihlajia. Puuston kunto on hyvä (ilmeisesti laho-puut on poistettu).

Pensaskerros: Pihlajaa, haapaa, tuomea, koivua, vadelmaa.

Kenttäkerros: Pääasiassa metsälajistoa – mustikka, metsätähti, kultapiisku, mesiangervo, puna-ailakki, riidenlieko. Tavataan myös niittyrikkaruohoja – hevohierakka, pujo, koiranputki, maitohorsma.

Kasvillisuuskuvion 5.0 lajistoa.

6.1 Puutarha 0,03 ha

Neuvolaan menevän tien varressa oleva pienialainen nurmialue.

Luontotyyppi: Hoidettu nurmikko.

Puusto: Alueen kulmassa 2 vanhaa mäntyä, koivuja, pihlaja.

Pensaskerros: Puiden ympärillä on vadelmapensaikko.

Kenttäkerros: Punanatanurmi - tavataan myös kissankelloa, niittyleinikkiä, niittylauhaa, mesiangervoa.

Punakylkirastas vastaniitetyllä nurmella.

6.2 Lähimetsä 0,04 ha

Polkujen rajaama pieni metsäalue päiväkodin ja neuvolan välissä.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttuma.

Puusto: 26 vanhaa mäntyä, iso kuusi, haapoja, pihlajia.

Pensaskerros: Tasainen kerros pihlajaa, tuomea vadelmaa latvuskorkeudeltaan alle metrin.

Kenttäkerros: Runsas kasvillisuus, sekoitus metsä- ja niittylajeja sekä rikkaruohoja. Esimerkiksi puna-ailakki, mustikka, metsätähti, metsäalvejuuri, kevätpiippo, kangasmaitikka, peltokorte, lutukka, kissankello, mesiangervo, koiranputki, maitohorsma, pujo.

Kasvillisuuskuvion 6.2 lajistoa.

7.0 Lähimetsä 0,08 ha

Pieni metsäalue Tuiranpuiston keskellä.

Luontotyyppi: Mustikkatyyppin tuore kangas, muuttuma, muokattu, istutuksia.

Puusto: 26 kilpikaarnaista tasalatvuista petäjää, sembramänty, kuusia, koivuja.

Pensaskerros: Pensaskerros on aukkoinen kaivettujen monttujen takia. Pihlajaa kasvaa yleisesti.

Kenttäkerros: Tavanomaisia metsälajeja kuten mustikka, metsätähti, oravanmarja, puolukka, seinäsammal, metsäkerrossammal, kangaskynsi-sammal.

Kasvillisuuskuvio 7.0 polkujen rajaama pieni metsäalue.

8.1 Lähimetsä 0,16 ha

Neuvolan ja mielenterveyskeskuksen välinen pieni metsäalue.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, rehevöitynyt.

Puusto: Keski-ikäistä männikköä (12 vanhaa mäntyä), koivuja, tuomia, pihlajia, kuusia. Puuston kunto on yleensä hyvä, mutta yhden männyn kuori on vioittunut ja yhden kuusen latvus on haaroittunut.

Pensaskerros: Tiheä pihlajikko, myös vadelmaa tavataan.

Kenttäkerros: Metsätähti, oravanmarja, maitohorsma; tavataan myös maitikkaa ja keltanoita.

8.2 Lähimetsä 0,03 ha

Nykyisen Tuiran neuvolan ja mielenterveyskeskuksen välinen polunvarsi on metsäaluetta (suunnitelmassa 2007 mainittua nurmikkoa ei ole perustettu). Neuvolan takana kasvillisuudessa kulttuurivaikutusta.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttunut, muokattu.

Puusto: Nuorta tiheää männikköä, ei ole harvennettu.

Pensaskerros: Pääasiassa pihlajaa.

Kenttäkerros: Polun varrella kasvaa niittylajeja – niittyleinikki, hiirenvirna, siankärsämö, kultapiisku, niittyleinikki. Rakennusten takana kasvaa esimerkiksi kieloa.

Eri ikäistä puustoa kasvillisuuskuviolla 8.2.

9.0 Lähimetsä 0,3 ha

Muuttunutta, muokattua moreenimaaperää. Rakennuksien liepeillä täytemaata. Kasvillisuudessa tavataan tavanomaisten metsälajien lisäksi puutarhakarkulaisia. Yhtyy alueeseen 4.3. ilman selvää rajaa.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttunutta.

Puusto: 20 vanhaa mäntyä, koivua, haapaa, pihlajaa, sembramänty.

Pensaskerros: Pihlajaa, koivua, haapaa, raita, ruusuja, tuomia sekä joitakin katajia.

Kenttäkerros: Mustikka, oravanmarja, metsätähti, metsäalvejuuri, puna-ailakki, vanamo, heinätähti-mö, kultapiisku.

Puutarhakarkulaisia ja metsäkasvillisuutta kuviolla 9.0.

10.0 Lähimetsä 0,15 ha

Mielenterveyskeskuksen tonttiin rajoittuva metsä-alue.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, käenkaali-tyyppi, muuttuma.

Puusto: 4 vanhaa mäntyä, muutkin männyt vähintään keski-ikäisiä, koivuja, pihlajia. Yksi laho mänty ja yksi vioittunut, muuten puuston kunto on hyvä.

Pensaskerros: vadelma, kataja, sekä tuomen pihlajan ja männyn taimia.

Kenttäkerros: Metsälajeja – mustikka, käenkaali, metsätähti, oravanmarja. Niittylajeja – siankärsämö, nokkonen, pujo, koiranputki.

Muuttunutta lehtomaista kangasta kasvillisuuskuviolla 10.0.

11.0 Lähimetsä 0,37 ha

Kangasmetsäalue alppiruusuistutusten itäpuolella. Aluetta on raivattu poistaen puustoa.

Luontotyyppi: Tuore kangas, muuttuma, raivattu, muokattu.

Puusto: 7 vanhaa mäntyä, muut männyt keski-ikäisiä, koivuja, pihlajia, kuusia.

Pensaskerros: Puuntaimia, etenkin pihlajaa, myös viinimarjapensaita. Tavataan myös hanhenpajua.

Kenttäkerros: Kangasmetsän tyyppilajistoa – mustikkaa, puolukkaa, seinäsammalta.

*Kasvillisuuskuviolla 11.0 lajistoa – etualalla hanhenpaju (*Salix repens*).*

12.0 Lähimetsä 0,2 ha

Valtatiehen rajoittuva metsäalue Tuiranpuiston pohjoisosassa. Maaperää on muokattu.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttuma.

Puusto: 3 vanhaa mäntyä, pihlaja, kuusi, sembramänty.

Pensaskerros: Pihlajaa, tuomia, viinimarjaa, myös männyntaimia katajaa ja hanhenpajua.

Kenttäkerros: Sekalaisesti metsä- niitty- ja pelto-lajeja. Tavataan esimerkiksi mustikkaa, lillukkaa, puolukkaa, pietaryrttiä, pujoa, koiranputkea, suo-laheinää, peltokortetta.

Kasvillisuuskuva 12.0.

13.0 Lähimetsä 0,3 ha

Polkujen rajaama metsäalue puiston pohjoisosassa.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttuma.

Puusto: 5 vanhaa mäntyä, muutkin männyt vähintään keski-ikäisiä, sembramänty, koivuja, kuusia, pihlajia.

Pensaskerros: Puuntaimia - pihlaja, koivu, vaahtera, tuomi, mänty, sekä vadelmaa.

Kenttäkerros: Tavanomaisia metsä- ja niittylajeja.

Kasvillisuuskuva 13.0, lenkkeilypolkuja.

14.1 Lähimetsä 0,35 ha

Alppiruusuistutusten länsipuolinen metsäalue.

Luontotyyppi: Kuivahko kangas, mustikka - puolukatyyppi, muuttuma.

Puusto: 5 vanhaa mäntyä, muut männyt keski-ikäisiä, sembramänty, rauduskoivuja,

Pensaskerros: Tavataan pihlajaa, vadelmaa, haapaa.

Kenttäkerros: Kangasmetsän lajeja - mustikka, puolukka, seinäsammal, metsäkerrossammal, metsätähti, oravanmarja, kultapiisku, puna-ailakki.

Kasvillisuuskuva 14.1 kuivahkoa kangasmetsää.

14.2. Lähimetsä 0,15 ha

Valtatien läheisyydessä oleva metsäkaistale, joka rajoittuu lännessä hoidettuun puistoalueeseen. Alueelle on läjitetty täytemaata, jolla kasvaa puutarhalajeja.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttunut, rehevöitynyt.

Puusto: 5 vanhaa mäntyä, muut männyt keski-ikäisiä.

Pensaskerros: tuomi, pihlaja, koivu, vadelma, kuusi.

Kenttäkerros: Metsälajien lisäksi tavataan esimerkiksi ruttojuurta ja nokkosta.

15.0 Lähimetsä 0,09 ha

Liikenteenjakajana toimiva metsäalue.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muokattu, muuttunut.

Puusto: Nuorta ja keski-ikäistä männikköä (3 vanhaa mäntyä), sembramäntyjä, kuusia, koivuja. Liikenteenjakajassa ollut raita on kuollut. Yksi mänty on latvas-taan kuivunut. Muuten puuston kunto on hyvä.

Pensaskerros: Tiheä puska vadelmaa ja ruusuja. Pihlajan ja tuomen taimia.

Kenttäkerros: Alkuperäisiä metsäkasveja vain vähän. Niittylajeja kuten esimerkiksi niittynätkelmä, niittyaitovirna, niittysuolaheinä, niittynurmikka. Nurmirölli, punanata, mitkä lienevät peräisin kylvetystä siemenestä.

Kuivunut raita (*Salix caprea* ssp *caprea*) kasvillisuuskuviolla 15.0.

16.0 Puutarha 0,16 ha

Tuiranpuiston alueen keskivaiheilla on muokatulle nurmelle istutettu alppiruusuja. Se on suosittu nähtävyys alkukesällä. Kukkivat alppiruusut houkuttelevat hyönteisiä ja sitä myöten myös lepakoita.

Luontotyyppi: Hoidettu puutarha-alue.

Puusto: Joitakin mäntyjä ja koivuja kasvaa istutettujen pensaiden seassa.

Pensaskerros: Jalostettuja alppiruusulajikkeita.

Kenttäkerros: Kylvönurmea, pensaiden ympärillä myös metsä- ja niittylajeja – esimerkiksi koiranputki, kultapiisku, sudenmarja.

Alppiruusuistutuksia (*Rhododendron Tigerstedtii*-ryhmä).

17.1 Lähimetsä 0,5 ha

Vanhojen kaupunginsairaalan rakennusten pohjoispuolinen metsäalue. Kasvillisuuden perusteella pääteltynä maaperä on varsin runsasravinteista. Maaperää on muokattu rakennusten ympärillä. Rehevä kasvillisuus ja puutarhakarkulaislajit osoittavat todennäköisesti jätetunkioiden paikkoja. Lehtolajit kuten runsas sudenmarjakasvusto ja laajalla esiintyvä lehtotesma ovat hyötyneet ravinnelisästä.

Luontotyyppi: Tuore lehto, muuttuma, muokattu, rehevöitynyt.

Puusto: Keski-ikäistä mäntyä, nuorta männikköä, 10 vanhaa puuta, koivuja, kuusta, pihlajia, raitoja. Pensaskerros: Tiheä alle metrin korkuinen pihlajikko. Lisäksi tavataan tuomea, vadelmaa, haapaa ja viinimarjaa.

Kenttäkerros: Runsas ja monipuolinen aluskasvillisuus. Metsälajeja – mustikka, puolukka, käenkaali, lehtotesma, metsämaitikka, metsäalvejuuri, sudenmarja.

Kuvion 17.1 lehtokasvillisuutta, yllä vasemmalla sudenmarja (*Paris quadrifolia*); yllä oikealla puna-ailakki (*Silene dioica*).

17.2 Lähimetsä 0,06 ha

Pienialainen metsäkaistale, joka rajoittuu päällystettyyn Kangaspolkuun. Maaperä on muokattua, puut luultavasti istutettuja.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muutettu, muokattu.

Puusto: Keski-ikäisiä mäntyjä (4 vanhaa petäjää). Runsaasti lehtipuita - tuomea, koivua, pihlajaa. Tuomet ja pihlajat ovat melko lahoja. Tuomet varsinkin ovat huonokuntoisia kehrääjäkoinkein vaikutuksesta.

Pensaskerros: vadelmaa ja viinimarjaa sekä pihlajantaimia.

Kenttäkerros: Runsaasti tavanomaisia kulttuuri-lajeja, kuten esimerkiksi koiranputki, nokkonen, niittyleinikki, voikukka, piharatamo, pietaryrtti.

18.0 Lähimetsä 0,08 ha

Schjerfbeck-kodin länsipuolella oleva pieni metsä-alue. (Tuiranpuiston hoitosuunnitelmassa mainittuja havupuita ei ole istutettu). Vanhaa pihapiiriä.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttuma, muokattu.

Puusto: Vanhaa tai keski-ikäistä mäntymetsää. Joitakin koivuja. Puusto yleensä hyväkuntoista, yksi kelottunut mänty.

Pensaskerros: Esiintyy pihlajaa ja tuomentaimia.

Kenttäkerros: Runsaasti heinäkasveja - viitakas-tikkaa, rönsyrölliä ja niittynurmikkaa.

19.0 Lähimetsä 0,15 ha

Vanhan kunnallissairaalarakennuksen etupiha. Maaperä on osittain muokattu. Metsälajien seassa tavataan puutarhakarkulaisia.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, luonnontila muuttunut.

Puusto: Keski-ikäistä männikköä (6 vanhaa petäjää), koivuja (sekä raudus- että hieskoivua), jalokuu-si, pihlajia, haapoja.

Pensaskerros: Tavataan puuntaimia, erityisesti pihlajaa, vadelmaa.

Kenttäkerros: Metsälajeja - mustikka, puolukka, metsätähti. Niittylajeja - kuten hiirenvirna, pietaryrtti, peltokorte, apilat, voikukka. Seassa kasvaa myös todennäköisesti kukkapenkeistä karanneita lajeja kuten vuorenkilpi ja kielo.

Tuiranpuiston korkeimman osan kasvillisuutta kuvioilla 18.0 ja 19.0.

20.1 Lähimetsä 0,25 ha

Schjerfbeck-kodin itäpuolen pienehkö metsäalue.

Luontotyyppi: Tuore kangas, muuttunut.

Puusto: Keski-ikäistä männikköä (10 vanhaa puuta), koivuja, pihlajia, yksi sembramänty. Puuston kunto hyvä paitsi yhtä kelottunutta mäntyä lukuun ottamatta.

Pensaskerros: Pihlajaa, tuomea, vadelmaa.

Kenttäkerros: Tavanomaisia metsälajeja. Seassa tavataan myös niittyajistoa – timotei, pujo, pietaryrtti.

20.2. Lähimetsä 0,1 ha

Weikonkodin itäpuolinen pieni metsäalue. Lehtomaiset piirteet saattavat olla maanmuokkauksen aiheuttaman ravinteisuuden paranemisen ansiota.

Luontotyyppi: Tuore/ lehtomainen kangas, muuttunut.

Puusto: Keski-ikäistä männikköä (10 vanhaa puuta).

Pensaskerros: Tasainen pihlajapeitto, seassa paikoin myös vadelmaa, viinimarjaa, ruusupensaita ja katajaa.

Kenttäkerros: Metsälajeja – mustikka, vanamo, metsätähti. Niittylajeja ja rikkakasveja – niityleinikki, pujo, auringonkukka.

21.0 Lähimetsä 0,76 ha

Suhteellisen laaja yhtenäinen metsäalue Lassin päiväkodin eteläpuolella. Polkujen varret ruohottuneita. Maaperä on moreenia. Maaperää on muokattu, alueella tavataan kaivantoja. Maannostuminen on heikkoa.

Luontotyyppi: Mustikkatyyppin tuore kangas, muokattu, muuttunut.

Puusto: Keski-ikäistä männikköä (17 vanhaa petäjää), kuusia, koivuja ja pihlajia.

Pensaskerros: Pihlajan ja koivun taimia sekä vadelmaa.

Kenttäkerros: Metsälajeja – mustikka, puolukka, vanamo, metsätähti, metsäalvejuuri, puna-ailakki, kultapiisku. Polkujen varsilla timotei, nokkonen, pietaryrtti, niityleinikki, maitohorsma.

Lähimetsän 21.0 kasvillisuutta, polunvarret ovat rehevöityneet.

22.1 Lähimetsä 0,35 ha

Koskitien varren aidattu kapea metsäalue. Maaperä on muokkautunutta, kasvillisuus muuttunutta.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttuma.

Puusto: Nuorta männikköä, paikoin erittäin tiheä kasvusto (10 vanhaa petäjää). Mäntyjen kunto yleensä hyvä. Yksi laho mänty. Tuomet ja pihlajat ovat kohtalaisessa kunnossa - joitakin vioittuneita runkoja.

Pensaskerros: Tiheä kasvusto vadelmaa, paikoin ruusuja, yleisesti pihlajaa.

Kenttäkerros: Sekalaista kasvillisuutta. Ei juuri-kaan kangasmetsän lajeja, vaan lähinnä kulttuurilajistoa - nokkonen, koiranputki, timotei, piharataamo, niityleinikki, kielo, virmajuuri, lutukka,

22.2. Puutarha 0,07 ha

Koskitien varrella on hoitamaton syreeni-istutus.

Luontotyyppi: Puu- ja pensasistutuksia.

Puusto: Istutetut syreenilajikkeet.

Pensaskerros: Aitaorapihlaja, isotuomipihlaja,

Kenttäkerros: Ruohoja ja heiniä, erityisesti maitohorsmaa.

23.0 Lähimetsä 0,1 ha

Tien ja polkujen rakentamisen sekä puuistutusten muuttama kangasmetsäalue.

Luontotyyppi: Lehtomainen kangas, muuttuma.

Puusto: 5 vanhaa petäjää, sembramänty, jalokuusi.

Kasvillisuuskuvio 23.0.

Pensaskerros: Pihlaja, tuomi, koivu.

Kenttäkerros: Mustikka, oravanmarja, metsätähti, lillukka, puna-ailakki.

24.1 Lähimetsä 0,04 ha

Päiväkodin parkkipaikan ja tien välinen pieni metsäsaareke. Maaperä on muokkautunutta, puuistutuksia.

Luontotyyppi: Tuore kangas, muuttuma.

Puusto: Keski-ikäistä männikköä, pihlajia, rauduskoivuja, tuomia, kuusia, sembramänty, jalokuusi.

Pensaskerros: Pihlajan ja haavan taimikkoa.

Kenttäkerros: Kangasmetsän lajistoa - mustikka, puolukka, metsätähti, oravanmarja, metsämaitikka. Myös rikkakasveja kuten auringonkukka.

24.2 Lähimetsä 0,02 ha

Kapea metsäkaistale Lassin päiväkodin ja kestöpäälystetyn tien välissä. Hoitosuunnitelman (Lämsä 2007) mukaista muutosta nurmikoksi ei ole tehty, vaan alue on edelleen metsämäinen.

Luontotyyppi: Tuore kangas, muuttuma.

Puusto: Nuorta männikköä (lisäksi 5 vanhaa petäjää), sembramänty, kuusia, koivuja. Puusto on varsin tiheää.

Pensaskerros: Pihlajaa, vadelmaa.

Kenttäkerros: Metsälajien seassa kulttuurivaikutusta kuten peltokortetta, hevонhierakkaa, maitohorsmaa.

Päiväkodin parkkipaikan ympäristön metsäluontoa kasvillisuuskuviolla 24.1.

24.3 Tontti 0,1 ha

Vanhan kunnallissairaalan rakennusten ympäristö. Huonokuntoisia käytöstä poistettuja rakennuksia. Piha-alueella on runsaasti erilaisia puutarha- ja viljelykasvien jäänteitä ja karkulaisia

Luontotyyppi: Hoitamaton puutarha.

Puusto: 5 hyväkuntoista vanhaa mäntyä. Yksi huonokuntoinen raita

Pensaskerros: Raidan, koivun ja pihlajan taimia. Vadelmaa, kiiltopajua ja pensasangervoa.

Kenttäkerros: Kenttäkerroksessa tavataan puutarhakasveja, kuten rohtovirmajuurta, ruttojuurta ja ritarinkannusta, jotka ovat peittyneet vuohenputkien ja nokkosten sekaan. Taloryhmän takapihalla tavataan edellä mainittuja metsälajeja. Niin sanotut rikkakasvit kuten voikukka, piharatamo ja juolavehna ovat täällä tavallisia.

Vanhan käytöstä poistetun kunnallissairaalan tontti-alueen rehevää kasvillisuutta kasvillisuuskuviolla 24.3.

25.1. Tontti 0,3 ha

Entinen Oulun kaupungin ylläpitämä kriisikeskus. Nykyisellään (2017) käytöstä poistunut, suhteellisen hyväkuntoinen rakennus. (Oulun kaupungin hoitosuunnitelmassa (2007) alue 25.0. Alue numeroidaan tässä 25.1. ja läheinen parkkipaikka numerokoodilla 25.2. Hoitosuunnitelmassa parkkipaikka esiintyy koodilla 26.0). Pihapiiriä niitetään säännöllisesti. Istutuksia ei juuri ole. Joitakin ketolajeja tavataan.

Luontotyyppi: Hoidettu nurmialue.

Puusto: Vaahtera, haapa, syreeni, joitakin vanhoja mäntyjä.

Pensaskerros: Ruusuistutuksia rakennuksen läheisyydessä.

Kenttäkerros: Ketolajistoa – päivänkakkara, hii-renvirna, kissankello, lutukka, keltakannusruoho, siankärsämö, ahosulaheinä.

Käytöstä poistuneen Oulun kaupungin kriisikeskuksen pihapiiri kasvillisuuskuviolla 25.1.

25.2. Tontti n. 0,04 ha

Parkkipaikan ympäristö.

Luontotyyppi: Hoidettu nurmialue-

Puusto: Huonokuntoisia, tuomenkehrääjäkoin riivaamia tuomia.

Pensaskerros: Vadelmapuskia.

Kenttäkerros: Tavanomaista rikkakasvilajistoa – juolavehänä, jauhosavikka, keltanot, rikkakonnauris.

26.0. Tontti 0,3 ha

Oulun kaupungin Tuiran neuvola. Toiminnassa (2017) oleva äitiysneuvola. Alue esiintyy Oulun kaupungin hoitosuunnitelmassa (2007) koodilla 26.0. jota samaa käytetään tässä esityksessäkin.

Luontotyyppi: Hoidettu nurmialue.

Puusto: Joitakin isoja mäntyjä alueen rajalla.

Pensaskerros: Vadelmapensaita.

Kenttäkerros: Nurmiheinän lisäksi aholajistoa – apiloita, siankärsämö, hiirenvirna, siankärsämö, ahomansikka. Tavataan myös nokkosta ja maitohorsmaa varsin runsaana tontin rajoilla.

27.0 Tontti 0,44 ha

Entinen Oulun kaupungin synnytyssairaala. Se toimii nykyisin (2017) Tuiran mielenterveyskeskukseksi, joka tarjoaa avohoidon palveluita.

Luontotyyppi: Hoidettu nurmialue.

Puusto: Isoja mäntyjä, jotakin vaahteroita.

Pensaskerros: Istutettuja pensaita.

Kenttäkerros: Kylvettyä puistopunanataa, aidan luona rikkakasveja kuten nurmiukonnaurista.

28.0 Tontti 0,58 ha

Oulun kaupungin kehitysvammaisille asumispalveluja tarjoavien Weikonkodin ja Schjerfbeck-kodin pihapiirit.

Luontotyyppi: Hoidettu pihapiiri.

Puusto: Muutama vanha hyväkuntoinen mänty.

Pensaskerros: Istutettuja pensaita, kuten juhanrusu, pensashanhikki, orapihlaja, musta- ja punaviinimarjapensaat.

Kenttäkerros: Paikoin alkuperäisiä metsälajeja. Kukkapenkeissä istutuksia kuten vuorenkilpeä.

29.0 Tontti

Oulun kaupungin Lassin päiväkot. Asfaltoitu parkkipaikka sekä aidattu lasten leikkialue.

Luontotyyppi: Hoidettu pihapiiri.

Puusto: Piha-alueella koristepuita.

Pensaskerros: Joitakin viinimarjapensaita.

Kenttäkerros: Kylvönurmikkoa.

30.0 Puutarha 0,67 ha

Tuiranpuiston luoteiskulmassa on nurmialue, jossa sijaitsee lasten leikkipuisto.

Luontotyyppi: Hoidettu nurmialue

Puusto: Koivuja kujien varsilla.

Pensaskerros: Ruusupensaita.

Kenttäkerros: Kylvönurmea, poimulehtiä.

Liite 2. Tuiranpuiston kasvillisuusluettelo

Kasvillisuusinventoinnissa 2017 havaitut putkilokasvilajit.

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Esiintyminen tutkimusalueella. Osa-alueiden numerointi Oulun kaupungin Tuiranpuiston hoitosuunnitelman (2007) mukaisesti.
<i>Abies sp.</i>	jalokuusi	19.0, 23.0, 24.1
<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	1.1, 2.3, 2.4, 4.3, 9.0, 13.0, 25.1, 27.0
<i>Achillea millefolium</i>	siankärsämö	1.2, 10.0, 25.1, 8.2, 11.0, 12.0, 25.2, 26.0, 27.0, 28.0
<i>Achillea ptarmica</i>	ojakärsämö	1.1, 20.1
<i>Aegopodium podagaria</i>	vuohenputki	24.3
<i>Agrostis canina</i>	luhtarölli	12.0, 14.2, 25.1
<i>Agrostis capillaris</i>	nurmirölli	6.1, 15.0, 17.1, 17.2, 19.0, 21.0, 24.1, 24.2, 29.0
<i>Agrostis mertensii</i>	pohjanrölli	25.2
<i>Agrostis stolonifera</i>	rönsyrölli	18.0
<i>Alchemilla mollis</i>	jättipoimulehti	11.0, 17.1, 22.2
<i>Alchemilla subcrenata</i>	hakamaanpoimulehti	15.0, 17.1, 30.0
<i>Amelanchier spicata</i>	isotuomipihlaja	22.2, 24.3
<i>Anthriscus sylvestris</i>	koiranputki	1.1, 1.2, 2.3, 3.2, 4.3, 6.1, 6.2, 10.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.2, 15.0, 16.0, 17.1, 17.2, 20.2, 21.0, 22.1, 24.2, 24.3, 25.2
<i>Artemisia vulgaris</i>	pujo	2.1, 3.1, 5.0, 6.2, 10.0, 12.0, 14.2, 15.0, 17.1, 17.2, 20.1, 20.2, 21.0, 22.1, 24.3, 25.2
<i>Aster novi-belgii</i>	syysasteri	4.3
<i>Athyrium filix-femina</i>	soreahiirenporras	2.4
<i>Bergenia cordifolia</i>	herttavuorenkilpi	19.0, 28.0
<i>Bergenia crassifolia</i>	soikkovuorenkilpi	19.0
<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 2.4, 4.3, 5.0, 6.1, 7.0, 8.1, 9.0, 10.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.0, 14.2, 15.0, 17.1, 17.2, 18.0, 19.0, 20.1, 20.2, 21.0, 22.1, 23.0, 24.1, 24.2, 24.3, 30.0
<i>Betula pubescens ssp. pubescens</i>	hieskoivu	7.0, 11.0, 19.0, 24.3
<i>Bromopsis mermis</i>	idänkattara	25.2
<i>Calamagrostis canescens</i>	viitakastikka	5.0, 18.0, 20.1, 20.2, 23.0, 24.2, 24.3
<i>Calamagrostis purpurea</i>	corpikastikka	1.2, 5.0, 9.0, 11.0, 17.2, 21.0
<i>Calamagrostis stricta</i>	luhtakastikka	17.1, 17.2, 19.0
<i>Campanula patula</i>	harakankello	17.1
<i>Campanula rotundifolia ssp. rotundifolia</i>	niittykissankello	1.1, 6.1, 6.2, 17.1, 25.1, 25.2
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	lutukka	6.2, 22.1, 25.1
<i>Carduus crispus</i>	kyläkarhiainen	1.1
<i>Chenopodium album</i>	jauhosavikka	25.1, 25.2

<i>Cirsium helenoides</i>	huopaohdake	2.4
<i>Convallaria majalis</i>	kielo	8.2, 19.0, 22.1, 22.2, 28.0
<i>Crataegus flabellate</i> <i>var. grayana</i>	aitaorapihlaja	22.2, 28.0
<i>Delphinium sp.</i>	ritarinkannus	4.3, 9.0, 17.1, 24.3, 4.1
<i>Deschampsia cespitosa</i>	nurmilauha	2.1, 2.4, 5.0, 6.1, 8.2, 9.0, 10.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.2, 17.1, 17.2, 19.0, 21.0, 22.1, 24.2, 24.3, 26.0
<i>Deschampsia flexuosa ssp flexuosa</i>	kangasmetsälauha	7.0, 11.0, 12.0, 13.0, 23.0
<i>Descurainia sophia</i>	litutilli	25.2
<i>Dicranum sp.</i>	kynsisammal	6.2, 7.0, 10.0
<i>Dryopteris carthusiana</i>	metsäälvejuuri	6.2, 9.0, 17.1, 20.1, 21.0, 24.3, 2.4
<i>Elytrigia repens ssp repens</i>	rikkajuolavehnä	24.3, 25.2, 27.0
<i>Epilobium angustifolium</i>	maitohorsma	1.1, 1.2, 5.0, 6.2, 8.1, 8.2, 11.0, 13.0, 14.0, 14.2, 15.0, 17.1, 17.2, 18.0, 19.0, 20.2, 21.0, 22.1, 23.0, 24.1, 24.2, 25.2, 26.0
<i>Equisetum arvense ssp. arvense</i>	isopeltokorte	2.3, 6.2, 12.0, 17.1, 17.2, 19.0, 24.2, 24.3
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	peltoukonauris	4.3, 25.2, 27.0
<i>Festuca rubra ssp rubra</i>	punanata	27.0
<i>Festuca rubra ssp. commutata</i>	puistopunanata	6.1, 11.0, 12.0, 14.2, 15.0, 23.0, 24.3, 26.0, 28.0, 29.0
<i>Filipendula ulmaria</i>	mesiangervo	5.0, 6.1, 6.2, 25.2
<i>Fragaria vesca</i>	ahomansikka	1.1, 2.1, 22.2, 26.0
<i>Galium album</i>	paimenmatara	11.0
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	metsäimarre	6.2
<i>Helianthus annuus</i>	aurionkukka	20.2, 24.1
<i>Hieracium sektio Vulgata</i>	ahokeltano	8.1, 11.0, 14.2
<i>Hieracium umbellata</i>	sarjakeltano	11.0, 14.2, 16.0, 23.0, 25.1, 25.2, 26.0
<i>Hylotelephium spectabile x telephium</i>	tarhaisomaksaruoho	1.1, 1.2, 20.2
<i>Juniperus communis ssp communis</i>	metsäkataja	9.0, 10.0, 12.0, 14.2
<i>Lathyrus pratensis</i>	niittyätkelmä	15.0, 17.1
<i>Lathyrus vernus</i>	kevätlinnunherne	11.0
<i>Leucanthemum vulgare</i>	päivänkakkara	25.1
<i>Levisticum officinale</i>	liperi	17.1
<i>Lilium martagon</i>	varjolilja	4.3, 9.0
<i>Linaria vulgaris</i>	keltakannusruoho	25.1
<i>Linnaea borealis</i>	vanamo	9.0, 17.1, 20.2, 21.0

<i>Luzula pilosa</i>	kevätpiippo	6.2, 7.0, 9.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.2, 17.1, 20.1
<i>Lycopodium annotinum</i> ssp. <i>annotinum</i>	metsäriidenlieko	5.0
<i>Maianthemum bifolium</i>	oravanmarja	1.1, 1.2, 2.3, 2.4, 4.3, 5.0, 6.2, 7.0, 8.1, 9.0, 10.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.0, 14.2, 15.0, 16.0, 17.1, 17.2, 18.0, 19.0, 20.1, 20.2, 23.0, 24.1, 24.3
<i>Melampyrum pratense</i>	kangasmaitikka	8.1, 11.0, 6.2, 17.1, 19.0, 20.1, 21.0, 23.0, 24.1
<i>Melampyrum sylvaticum</i>	metsämaitikka	8.1, 9.0, 17.1, 20.1, 24.1, 24.3
<i>Milium effusum</i>	lehtotesma	8.2, 11.0, 12.0, 16.0, 17.1, 18.0, 20.1, 20.2, 21.0
<i>Oxalis acetosella</i>	käenkaali	10.0, 17.1, 24.3
<i>Paris quadrifolia</i>	sudenmarja	17.1, 16.0
<i>Petasites hybridus</i>	etelänruttojuuri	14.2, 24.3
<i>Phleum pratense</i> ssp. <i>pratense</i>	timotei	12.0, 20.1, 21.0, 22.1, 25.2
<i>Picea abies</i> ssp. <i>abies</i>	Euroopankuusi	1.1, 1.2, 2.2, 2.3, 5.0, 6.2, 7.0, 8.1, 11.0, 12.0, 13.0, 14.2, 15.0, 17.1, 19.0, 21.0, 24.1, 24.2, 25.1
<i>Pinus cembra</i> ssp. <i>sibirica</i>	siperiansembra	2.1, 2.4, 7.0, 9.0, 12.0, 13.0, 14.0, 15.0, 20.1, 20.2, 23.0, 24.1, 24.2
<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	1.1, 1.2, 2.1, 2.4, 4.3, 5.0, 6.1, 6.2, 7.0, 8.1, 8.2, 9.0, 10.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.0, 14.2, 15.0, 17.1, 17.2, 18.0, 19.0, 20.1, 20.2, 21.0, 22.1, 23.0, 24.1, 24.2, 24.3, 25.1, 27.0, 28.0
<i>Plantago major</i> ssp. <i>major</i>	kyläpiharatamo	2.2, 3.2, 17.1, 17.2, 19.0, 22.1, 24.3, 27.0
<i>Poa annua</i>	kylänurmikka	23.0, 30.0
<i>Poa chaixii</i>	puistonurmikka	11.0, 6.1, 24.3, 25.2
<i>Poa pratensis</i>	niittyurmikka	1.1, 1.2, 5.0, 6.1, 7.0, 8.1, 10.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.0, 17.1, 18.0, 19.0, 20.2, 23.0, 24.2, 24.3, 25.2, 30.0, 15.0, 20.1, 22.1
<i>Poa pratensis</i> ssp. <i>alpigena</i>	pohjannurmikka	29.0
<i>Poa pratensis</i> ssp. <i>angustifolia</i>	hoikkanurmikka	6.2
<i>Polygonum aviculare</i> ssp. <i>boreale</i>	pohjanpihatatar	4.2
<i>Populus tremula</i>	haapa	1.1, 1.2, 2.1, 5.0, 6.2, 9.0, 12.0, 13.0, 14.0, 14.2, 17.1, 19.0, 20.2, 24.1, 25.1
<i>Prunus padus</i> ssp. <i>padus</i>	metsätuomi	1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 2.4, 4.3, 5.0, 8.1, 9.0, 10.0, 11.0, 12.0, 14.2, 15.0, 17.1, 17.2, 18.0, 19.0, 20.1, 20.2, 4.2, 22.1, 23.0, 24.1, 24.3, 29.0
<i>Ranunculus acris</i> ssp. <i>acris</i>	piennarniittyleinikki	1.1, 1.2, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 4.3, 6.1, 6.2, 8.2, 11.0, 14.2, 15.0, 17.1, 17.2, 19.0, 20.2, 21.0, 22.1, 23.0, 24.2, 24.3, 25.2
<i>Rhododendron Tigerstedtii</i> -ryhmä	marjatanalppiruusu	16.0
<i>Ribes nigrum</i>	mustaherukka	28.0
<i>Ribes spicatum</i>	pohjanpunaherukka	1.1, 1.2, 2.1, 4.3, 8.2, 9.0, 11.0, 12.0, 17.1, 17.2, 20.2, 28.0
<i>Rosa pendulina</i>	vuoriruusu	2.1

<i>Rosa sp.</i>	muu ruusu	3.1, 9.0, 14.2, 15.0, 20.2, 22.1, 30.0
<i>Rosa spinosissima</i>	juhannusruusu	22.2, 28.0
<i>Rubus idaeus</i>	vadelma	2.3, 2.4, 3.1, 4.3, 5.0, 3.1, 6.2, 6.1, 8.1, 9.0, 10.0, 13.0, 14.0, 14.2, 15.0, 17.1, 17.2, 19.0, 20.1, 20.2, 21.0, 22.1, 22.2, 24.3, 25.2, 26.0, 28.0, 4.1, 4.2
<i>Rubus saxatilis</i>	lillukka	1.1, 1.2, 2.1, 12.0, 23.0
<i>Rumex acetosa ssp. acetosa</i>	niittysuolaheinä	1.1, 1.2, 12.0, 15.0, 24.3
<i>Rumex acetosella ssp acetosella</i>	ahosuolaheinä	25.1
<i>Rumex longifolius</i>	hevonhierakka	5.0, 6.1, 11.0, 17.1, 22.1, 22.2, 24.2, 23.3, 28.0, 29.0
<i>Salix alba var. sericea</i>	hopeapaju	2.2
<i>Salix caprea ssp caprea</i>	metsäraita	9.0, 17.1, 24.3, 25.1
<i>Salix pentandra</i>	halava	17.1
<i>Salix phylicifolia</i>	kiiltopaju	2.4, 24.3, 25.2
<i>Salix repens</i>	hanhenpaju	11.0, 12.0
<i>Silene dioica</i>	puna-ailakki	1.1, 1.2, 2.1, 2.2., 2.3, 2.4, 4.3, 5.0, 6.2, 9.0, 10.0, 12.0, 13.0, 14.0, 14.2, 16.0, 17.1, 19.0, 20.1, 20.2, 21.0, 23.0, 24.3, 25.2
<i>Solidago virgaurea</i>	kultapiisku	2.4, 5.0, 6.2, 8.2, 9.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.0, 14.2, 15.0, 16.0, 17.1, 17.2, 18.0, 19.0, 20.1, 20.2, 23.0, 24.1, 24.2, 24.3, 26.0
<i>Sorbaria sorbifolia</i>	pihlaja-angervo	24.3
<i>Sorbus aucuparia ssp. aucuparia</i>	kotipihlaja	1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 2.4, 4.3, 5.0, 6.1, 6.2, 7.0, 8.1, 9.0, 10.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.0, 14.2, 15.0, 17.1, 17.2, 18.0, 19.0, 20.1, 20.2, 21.0, 22.1, 23.0, 24.3, 24.2, 24.1
<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo	4.3
<i>Spiraea sp.</i>	pensasangervo	3.1, 24.3
<i>Stellaria graminea</i>	heinätähtimö	1.1, 1.2, 6.1, 9.0, 10.0, 11.0, 12.0, 14.2, 19.0, 20.1, 24.2
<i>Stellaria media</i>	pihatähtimö	20.2
<i>Syringa sp.</i>	muu syreeni	3.2, 22.2, 23.0, 28.0, 29.0
<i>Syringa vulgaris ryhmä</i>	jalosyreeni	22.2, 25.1
<i>Syringa x henryi</i>	puistosyreeni	4.3
<i>Tanacetum vulgare</i>	pietaryrtti	1.1, 1.2, 11.0, 12.0, 17.1, 17.2, 19.0, 20.1, 21.0, 24.3, 25.2
<i>Taraxacum sektion Ruderalia</i>	rikkavoikukka	1.1, 1.2, 2.2, 3.1, 11.0, 17.1, 17.2, 19.0, 20.1, 20.2, 24.3, 26.0
<i>Trientalis europaea</i>	metsätähti	1.1, 1.2, 5.0, 6.2, 7.0, 8.1, 9.0, 10.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.0, 17.1, 17.2, 18.0, 19.0, 20.1, 20.2, 21.0, 24.1
<i>Trifolium pratense</i>	puna-apila	8.2, 17.1, 19.0, 23.0, 24.3, 25.1, 25.2, 26.0, 29.0
<i>Trifolium repens</i>	valkoapila	26.0
<i>Urtica dioica</i>	isonokkonen	1.1, 1.2, 2.3, 3.2, 4.3, 5.0, 6.2, 10.0, 13.0, 14.2, 15.0, 17.1, 17.2, 21.0, 22.1, 24.2, 24.3, 25.2, 26.0
<i>Vaccinium myrtillus</i>	mustikka	1.1, 1.2, 2.1, 2.4, 5.0, 6.2, 7.0, 9.0, 10.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.0, 15.0, 17.1, 18.0, 19.0, 20.1, 20.2, 21.0, 23.0, 24.1, 24.2, 24.3, 28.0,

<i>Vaccinium uliginosum</i> ssp. <i>uliginosum</i>	suoluokka	11.0, 12.0
<i>Vaccinium vitis-idaea</i> ssp. <i>vitis-idaea</i>	puolukka	1.1, 1.2, 7.0, 11.0, 12.0, 13.0, 14.0, 14.2, 17.1, 18.0, 19.0, 20.1, 21.0, 24.1, 24.2, 25.1, 28.0
<i>Valeriana officinalis</i>	rohtovirmajuuri	20.1, 24.3
<i>Valeriana sambucifolia</i>	lehtovirmajuuri	1.1, 1.2, 2.4, 22.1
<i>Vicia cracca</i>	hiirenvirna	1.1, 1.2, 5.0, 8.2, 14.2, 17.1, 19.0, 20.1, 21.0, 23.0, 24.1, 24.3, 25.1, 25.2, 26.0
<i>Vicia sepium</i> ssp. <i>montana</i>	niittyaitovirna	15.0, 24.3
<i>Viola riviniana</i>	metsäorvokki	2.2

OULU Yhdyskunta- ja
ympäristöpalvelut

Luonto-osaamiskeskus AAPA

11/2017